KH 28.3.2023 § 54 LIITE 6

YPÄJÄ

TILINPÄÄTÖS 2022

SISÄLLYSLUETTELO

1 TOIMINTAKERTOMUS……6

1.1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA.....6

1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus……6
Yleistietoa.....7

1.1.2 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys 13

1.1.2.1 Yleinen taloudellinen kehitys.....13

1.1.2.2 Kuntien talouden kehitys 14

1.1.2.3 Oman alueen taloudellinen kehitys 15

1.1.2.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa.....16

1.2 KUNNAN HENKILÖSTÖ.....17

1.2.1 Ypäjän kunnan henkilöstö.....17

***1.3* ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ SEKÄ TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN VAIKUTTAVISTA SEIKOISTA 18**

1.4 SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ 19

1.5 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN 21

1.5.1 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut (ulkoiset) 21

1.6 TOIMINNAN RAHOITUS.....22

1.6.1 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut 22

1.7 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET 23

1.7.1 Tase ja sen tunnusluvut.....23

1.8 KOKONAISTULOT JA MENOT 25

1.9 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS 26

1.9.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä 26

1.9.2 Konsernin toiminnan ohjaus 26

1.9.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....27

1.9.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....27

1.9.5 Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut.....28

1.9.6 Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut.....29

1.9.7 Konsernitase ja sen tunnusluvut.....30

1.10 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET 32

1.10.1 Tilikauden tuloksen käsittely 32

1.10.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet 32

1.11 KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN 33

1.11.1 Keskusvaalilautakunta 33

1.11.1.1 Vaalit 33

1.11.2 Tarkastuslautakunta 34

1.11.2.1 Hallinnon ja talouden tarkastus 34

1.11.3 Kunnanhallitus 35

1.11.3.1 Johtamispalvelut 35

1.11.3.2 Hallintopalvelut 36

1.11.4 Sivistyslautakunta 40

1.11.4.1 Varhaiskasvatus 40

1.11.4.2 Peruskoulutus ja opetustoimen hallinto 42

1.11.4.3 Muut koulutuspalvelut 44

1.11.4.4 Kirjasto 45

1.11.4.5 Kulttuuritoimi 47

1.11.4.6 Liikunta ja ulkoilu 49

1.11.4.7 Nuorisotyö 51

1.11.5 Teknisen lautakunnan lupajaosto 53

1.11.5.1 Lupa- ja valvontapalvelut 53

1.11.6 Tekninen lautakunta 55

1.11.6.1 Yleiset alueet 55

1.11.6.2 Kiinteistöt 56

1.11.6.3 Vesihuoltolaitos 58

1.11.6.4 Palo- ja pelastuspalvelut 59

1.11.6.5 Muut tekniset palvelut 60

1.11.7 Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen 62

1.12 Tuloslaskelmaosan toteutuminen 63

1.13 Verotulojen erittely 64

1.14 Valtionosuuksien erittely 64

1.15 Investointien toteutuminen 65

1.16 Rahoitusosan toteutuminen 72

1.17 Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta 73

2 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT 75

2.1 TULOSLASKELMA 75

2.2 RAHOITUSLASKELMA 76

2.3 TASE 77

2.4 KONSERNILASKELMAT 79

2.4.1 Konsernituloslaskelma 79

2.4.2 Konsernin rahoituslaskelma 80

2.4.3 Konsernitase 81

3 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT 83

3.1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT 83

3.2 TILINPÄÄTÖKSEN ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT 83

3.3 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT 84

3.4 TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT 85

3.5 TASEEN LIITETIEDOT 88

3.6 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT 94

3.7 VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT 95

3.8 HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA JA INTRESSITAHOTAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT 97

3.9 VESIHUOLTOLAITOKSEN TILINPÄÄTÖS 99

4 LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA 107

4.1 KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT 107

4.2 KÄYTÖSSÄ OLEVAT TOSITELAJIT 107

4.3 SELVITYS KIRJANPIDON SÄILYTYKSESTÄ 107

5 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET……108

6 TILINTARKASTUSMERKINTÄ……108

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Ypäjän kunta jatkoi vuonna 2022 tarkkaa taloudenpitoa kaikilla toimialoilla. Kulurakennetta on sopeutettu vastamaan ennakoitavissa olevia tuloja. Talouden sopeuttamisen tarve jatkuu tulevina vuosina kuntatalouden kiristyessä. Koronaviruksen vaikutukset ovat edelleen nähtävissä myös kuntataloudessa.

Kuntamme sivistystoimea kehitetään edelleen. Sivistystoimen hallintoa on uudistettu: sivistystoimea johtaa sivistys- ja hyvinvointijohtaja. Lisäksi varhaiskasvatuksen tehtävät ovat nyt uudella varhaiskasvatuspäällikkö-varhaiskasvatuksen erityisopettajalla. Muutosten taustalla on kunnan varautuminen ennakollisen hyvinvointityön kasvaneeseen vastuuseen.

Hyvinvointityö on tuonut osaltaan myös muita muutoksia. Esimerkiksi puhtaus- ja ruokapalvelupäällikkö on nimetty osa-aikaiseksi hyvinvointikoordinaattoriksi.

Kunnan yritysasiamiespalvelut hankitaan edelleen Forssan yrityskehityksestä.
Seutukunnallista elinvoimaa on lähdetty kehittämään voimakkaasti monelta eri suunnalta yhdessä seutukuntien eri toimijoiden kanssa osallistumalla erilaisiin tapahtumiin ja hankkeisiin. Koronavirustilanteen kohennuttua nämä tapahtumat on pystytty pitämään entistä useammin fyysisinä. Ypäjän kunnan päivitetty kuntastrategia kytkeytyy maakunnalliseen sekä seutukunnalliseen elinvoimastrategiaan. Uusi kuntastrategia on visuaalinen ja helppolukuinen.

Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymässä säilyi päivystys myös vuonna 2022, joka toi uskoa omien toimintojen säilymisestä seutukunnalla. Tässä vaiheessa on vielä epäselvää, miten sote-uudistus tulee lopulta vaikuttamaan Ypäjään ja sen kuntalaisiin. Hyvinvointialue aloitti toimintansa vuoden 2023 alusta.

Sote-uudistuksella on kuntatalouden näkökulmasta suuria vaikutuksia. Kuntien tehtäväkenttä muuttuu. Muutoksen kohteina ovat esimerkiksi kuntien saama rahoitus, veropohja sekä valtionosuusjärjestelmä. Valtakunnallisesti kuntasektorin työntekijämäärä vähenee merkittävästi. Ypäjän kunnan osalta henkilöstömuutos on pienempi, sillä Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä on jo aikaisemmin vastannut sosiaali- ja terveyspalveluista.

Yritystoiminnan kehittymisestä pidetään huolta Ypäjän alueella. Tuulivoima-hanke on saatu valmiiksi. Kunnanjohtaja jatkaa yhteydenpitoa ja yritysvierailuja yrityksiin. Kunnan viestintää on yhtenäistetty ja selkiytetty entisestään. Kunnanjohtajan rooli aktiivisessa viestinnässä on keskeinen.

Työpaja Vieterin toiminta on siirtynyt hyvinvointialueelle vuoden 2022 päättyessä. Nuorten työpajatoimintaa Ypäjän kunta aikoo toteuttaa seudullisesti vuonna 2023.

Ypäjällä 28.3.2023

Tatu Ujula
kunnanjohtaja

Yleistietoa

Ypäjä on pinta-alaltaan 182 km^2:n maaseutumainen alue Lounais-Hämeessä, Kanta-Hämeen ja Varsinais-Suomen maakuntien rajalla. Seudullista yhteistyötä tehdään tiiviisti muun muassa aluekehittämisessä Forssan, Jokioisten, Humppilan ja Tammelan kanssa. Yhteistyötä tehdään myös yli maakuntarajan, erityisesti Loimaan kaupungin kanssa.

Kunta on huolehtinut kuntalaisten peruspalveluista itse lukuun ottamatta sosiaali- ja terveydenhuoltoa, jota hallinnoi ja järjestää Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä ja toisen asteen koulutusta, jota ollaan mukana järjestämässä Lounais-Hämeen ammatillisen koulutuksen kuntayhtymässä sekä Hevosopisto Oy:ssä.

Asukasluku

Asukasluvun kehitys 2005–2022

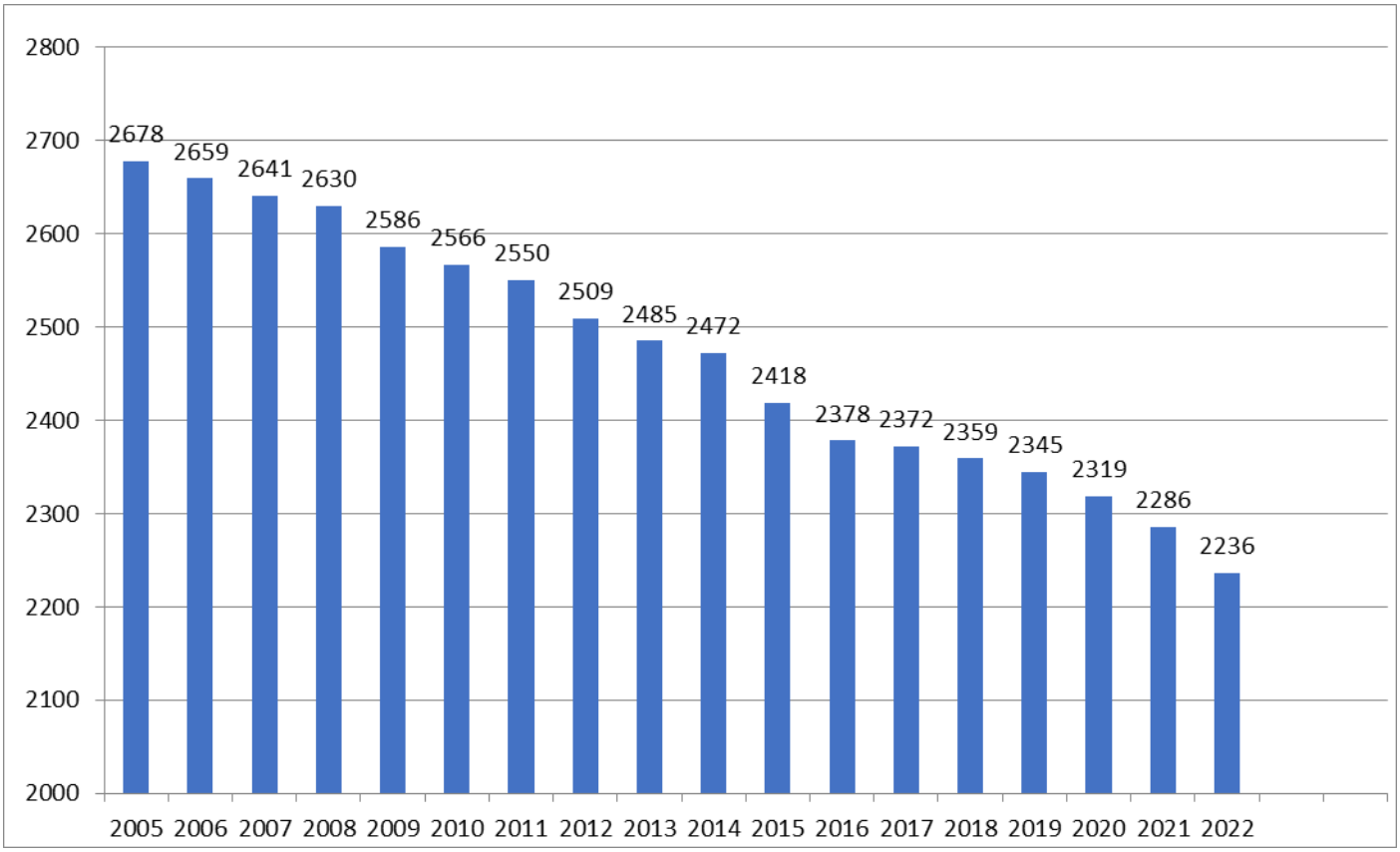

Ypäjän kunnan asukasluku laski vuoden 2022 aikana 2,2 %:lla, yhteensä 50 henkilöllä.

Luottamuselin- ja toimialaorganisaatio

Ypäjän kunnan keskeinen luottamuselin- ja toimialaorganisaatio on esitetty seuraavassa kaaviossa.

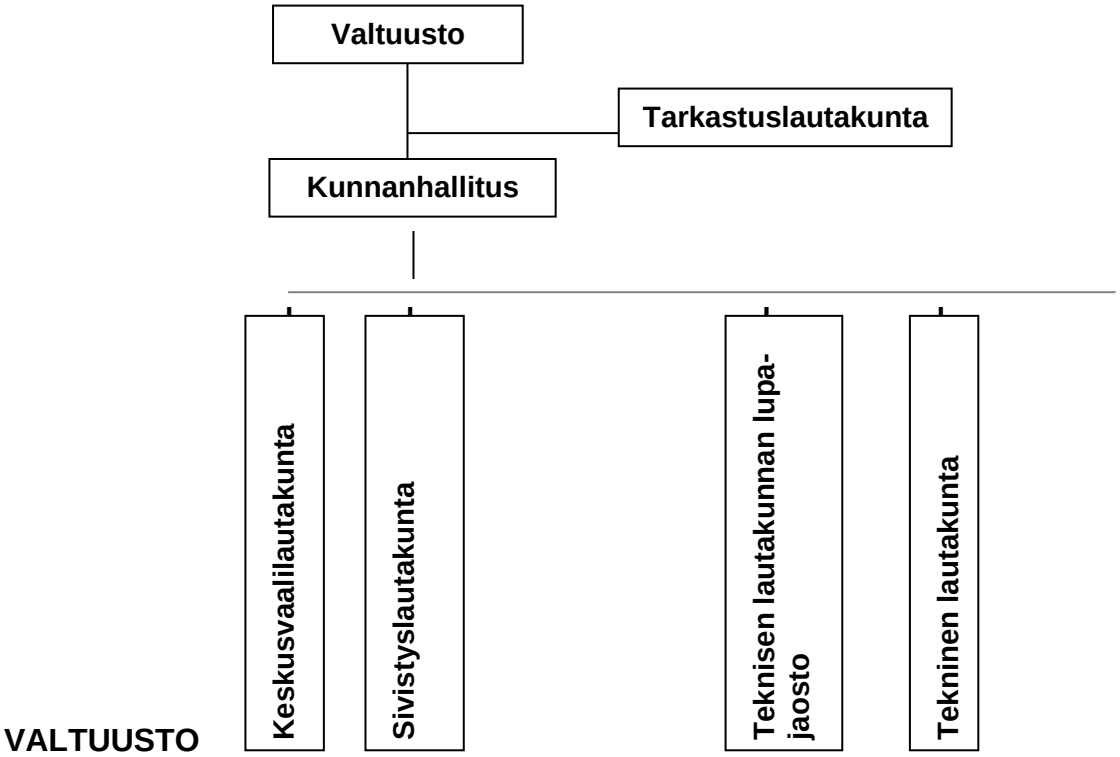

Kunnanvaltuusto
1.1. – 30.9.2022

Puheenjohtaja	Jari Hepomaa	kok	Mervi Ilvesmäki	sdp
1.varapuheenjohtaja	Ville Mäenpää	kesk	Jouni Paloposki	kesk
2. varapuheenjohtaja	Jari Vähänen	ps	Juha Lundström	kok/sit
	Markku Leppälahti	kesk	Eetu Niemi	vihr
	Matti Alanko	kesk	Taneli Käpylä	kesk
	Markku Saastamoinen	kok	Matti Syrjälä	vas
			Anni Vääri	kok
	Mirja Jokio	sdp	Eija Salmi	sdp
	Heikki Levomäki	kesk	Maarit Ruusiala	kesk
	Sampsa Jaakkola	kok	Virve Saarikoski	kok
	Elina Hirvonen	kok		
	Jari Rämö	kesk		

1.10. – 31.12.2022

Puheenjohtaja	Jari Hepomaa	kok	Mervi Ilvesmäki	sdp
1.varapuheenjohtaja	Ville Mäenpää	kesk	Jouni Paloposki	kesk
2. varapuheenjohtaja	Jari Vähänen	ps	Erkki Pyykkö	kok
	Markku Leppälahti	kesk	Eetu Niemi	vihr
	Matti Alanko	kesk	Taneli Käpylä	kesk
	Markku Saastamoinen	kok	Matti Syrjälä	vas
			Markus Hollo	kok
	Mirja Jokio	sdp	Eija Salmi	sdp
	Heikki Levomäki	kesk	Maarit Ruusiala	kesk
	Sampsa Jaakkola	kok	Virve Saarikoski	kok
	Elina Hirvonen	kok		
	Jari Rämö	kesk		

Tarkastuslautakunta
1.1.-31.12.2022

Puheenjohtaja	Virve Saarikoski
Varapuheenjohtaja	Jari Rämö
	Markus Hollo
	Päivi Alanko
	Hanna Laine

Kunnanhallitus
1.1. – 30.9.2022

Puheenjohtaja	Matti Alanko
1. varapuheenjohtaja	Markku Saastamoinen
2. varapuheenjohtaja	Mirja Jokio
	Elina Hirvonen
	Anni Vääri
	Eeva Lehtonen
	Markku Leppälahti

1.10. – 31.12.2022

Puheenjohtaja	Matti Alanko
1. varapuheenjohtaja	Markku Saastamoinen
2. varapuheenjohtaja	Mirja Jokio
	Elina Hirvonen
	Piia Heikkilä
	Eeva Lehtonen
	Markku Leppälahti

Sivistyslautakunta
1.1. – 31.12.2022

Puheenjohtaja	Maarit Ruusiala
Varapuheenjohtaja	Piia Heikkilä
	Eija Salmi
	Vesa Oja
	Eetu Niemi
	Leena Kalalahti
	Erkki Pyykkö
	Miia Myllymäki
	Keijo Leppänen

Teknisen lautakunnan lupaja-osto
1.1. – 31.12.2022

Puheenjohtaja	Heli Kantonen-Heikkilä
Varapuheenjohtaja	Heikki Levomäki
	Piia Vastamäki
	Jouni Lähde
	Voitto Davidsson

Tekninen lautakunta
1.1. – 30.9.2022

Puheenjohtaja	Heikki Levomäki
Varapuheenjohtaja	Heli Kantonen-Heikkilä
	Mervi Ilvesmäki
	Taneli Käpylä
	Niina Laaksonen
	Juha Lundström
	Timo-Mikael Sivula

1.10. – 31.12.2022

Puheenjohtaja	Heikki Levomäki
Varapuheenjohtaja	Heli Kantonen-Heikkilä
	Mervi Ilvesmäki
	Taneli Käpylä
	Niina Laaksonen
	Jari Lintukangas
	Timo-Mikael Sivula

Keskusvaalilautakunta
1.1. – 31.12.2022

Puheenjohtaja	Riitta Pyykkö
Varapuheenjohtaja	Terhi Löfstedt
	Janika Varjorinne-Mäkeläinen
	Jari Vähänen
	Veijo Simola

Tilivelvollisia viranhaltijoita:

Kunnanjohtaja
Talous- ja hallintopäällikkö
Tekninen johtaja
Rehtori
Koulutoimen sihteeri
Varhaiskasvatusjohtaja-sivistysjohtaja

1.1.2 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

1.1.2.1 Yleinen taloudellinen kehitys

Bruttokansantuotteen volyymi nousi 2,1 % vuonna 2022 Tilastokeskuksen tarkentuneiden ennakkotietojen mukaan. Hintojen nousun myötä yksityinen kulutus kasvoi selvästi edellisvuodesta. Säästämisaste kääntyi negatiiviseksi.

Yksityiseen kulutukseen käytettiin selvästi aikaisempaa enemmän rahaa vuonna 2022. Tätä osaltaan selitti se, että edellisvuotta vastannut kulutuskori kallistui poikkeuksellisen paljon. Kuluttajahintaindeksin mukaan vuoden 2022 inflaatio oli korkeinta 40 vuoteen. Käypähintainen yksityinen kulutus kasvoi 8 % ja yksityisen kulutuksen volyymi oli 2 %:n kasvussa.

Palkat ja palkkiot nousivat 6 % vuonna 2022. Kokonaisuutena kotitalouksien saamat tulot kasvoivat kotitalouksien menoja vähemmän ja kotitalouksien säästämisaste kääntyi negatiiviseksi.

Säästö saadaan vähentämällä käytettävissä olevasta tulosta kulutusmenot. Säästö on negatiivinen, mikäli kotitalouksien käytettävissä oleva tulo on pienempi kuin kotitalouksien kulutusmenot. Säästämisaste on kotitalouksien säästön osuus käytettävissä olevasta tulosta.

Energian hinnannousu kasvatti rahamääräistä tavaratuontia ja kauppatase heikkeni. Myös palveluiden nettovienti heikkeni. Tätä selitti kuljetus ja matkailu. Tavaroiden ja palveluiden tase olikin energiakriisistä johtuen ennätyksellisen alijäämäinen.

Vaihtotaseen alijäämä kasvoi uuteen ennätykseen, 10 miljardiin euroon. Jos vaihtotaseen suhteuttaa bruttokansantuotteeseen saadaan suhdeluku, joka huomio hintojen muutoksen. Vaihtotase suhteessa bruttokansantuotteeseen on viimeksi ollut alijäämäisempi vuonna 1992.

Julkisyhteisöjen alijäämä supistui

Julkisen talouden muodostavat julkisyhteisöt, joihin kuuluvat valtio, kunnat ja kuntayhtymät, Ahvenanmaan maakunta sekä lakisääteiset työeläkeyhtiöt ja -laitokset ja muut sosiaaliturvarahastot.

Julkisyhteisöjen rahoitusasema eli nettoluotonanto oli 2,2 miljardia euroa alijäämäinen vuonna 2022. Edellisenä vuonna alijäämä oli 6,8 miljardia euroa. Julkisyhteisöjen alijäämän supistumiseen vaikuttivat muun muassa verotulojen ja sosiaaliturvamaksujen kertymän kasvu. Vuonna 2022 alijäämä oli 0,8 % suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Valtionhallinnon alijäämä oli 4,3 miljardia euroa, kun se edellisenä vuonna oli 8 miljardia euroa. Paikallishallinnon (kunnat ja kuntayhtymät ym.) alijäämä säilyi lähes ennallaan, ollen noin 750 miljoonaa euroa. Paikallishallinnon ennakollisiin tietoihin liittyy tavanomaista enemmän epävarmuutta lähdeaineistossa havaituista epäjohdonmukaisuuksista johtuen.

Työeläkelaitosten ylijäämä kasvoi noin 2,5 miljardiin euroon. Ylijäämään ei lasketa mukaan sijoitusten arvonmuutoksia. Myös muiden sosiaaliturvarahastojen rahoitusasema parani, ollen runsaat 400 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Tähän vaikutti parantunut työllisyys.

Lähde: https://stat.fi/julkaisu/cl8ikcze65pgm0bvxyr2453xm

1.1.2.2 Kuntien talouden kehitys

Tilinpäätösarvioiden perusteella kuntien vuosikate heikkeni hieman vajaat 0,30 miljardia euroa vuodesta 2021, jolloin vuosikate oli varsin vahva. Vuosikate oli parin viime vuoden tapaan selvästi yli poistotason ja myös nettoinvestointien. Vaikka toimintakate heikkeni yli 2 miljardia euroa, niin verotulojen hyvä kasvu piti vuosikatteen edellisvuoden tapaan varsin vahvana. Toimintakate heikkeni, koska toimintakuluissa oli selvää kasvua ja toimintatuotot vähenivät (koronatuet vähenivät). Kuntien tilikauden tulos oli kuitenkin selvästi positiivinen 1,23 miljardia euroa. Tilikausi oli kuitenkin negatiivinen 93 kunnassa, kun vuonna 2021 tulos oli negatiivinen 60 kunnassa. Mutta kuntien taseen kertynyt ylijäämä kasvoi hieman yli 15 miljardin euron. 12 kunnalla oli taseessa kertynyttä alijäämää, alijäämäisten kuntien määrä laski kahdella vuodesta 2021.

Valtionosuudet kasvoivat noin 650 miljoonalla euroa eli 6,4 prosenttia johtuen pääasiassa. Tämä johtui muun muassa hallitusohjelman mukaisten tehtävänlaajennuksista, valtionosuuksien tason korotuksesta ja indeksitarkistuksesta. Kuntien verotulot kasvoivat yli 5 prosenttia. Tästä kunnallisveron tuotto kasvoi 5,1 prosenttia, osuus yhteisöverosta 6,5 prosenttia (kunnilla vuosina 2020 ja 2021 ollut 10 prosenttiyksikön korotus aiheutti vielä viime vuonna noin 205 miljoonan euron lisätulon) ja kiinteistöveron tuotto kasvoi myös selvästi (6,2 %). Parhainta verotulojen kasvu oli verotuloissa (kunnallisvero ja osuus yhteisöveron tuotosta) ja valtionosuuksissa prosentuaalisesti tarkastellen oli yli 100 000 asukkaan kuntakokoryhmässä ja heikointa pienimmässä kokoryhmässä, kiinteistövero oli poikkeus

Kuntien nettoinvestoinneissa tapahtui selkeä lasku, joka johtui pääasiassa Helsingin kaupungin erittäin suurista investointihyödykkeiden luovutustuloista (Helsingin kaupungin liikennelaitoksen yhtiöittäminen). Helsingin luovutustulot olivat noin 855 milj. euroa viime vuonna. Lisäksi vaikuttivat kuntien suorittamat sosiaali- ja terveystilojen myynnit. (Brutto)investoinnit sen sijaan kasvoivat vuoden 2021 3,94 mrd. eurosta viime vuoden 4,20 mrd. euroon.

Kuntien lainakanta väheni ensimmäistä kertaa koko 2000-luvun aikana.

Lähde: *Valtiovarainministeriö*

Linkki:
https://vm.fi/documents/10623/6994166/Kuntien+ja+kuntayhtymien+tilinp%C3%A4%C3%A4t%C3%B6sarvio-muistio2022-17.2.2023+-uusi.pdf/2e19f5f3-7b15-ab28-b3c3-106e195f9a21/Kuntien+ja+kuntayhtymien+tilinp%C3%A4%C3%A4t%C3%B6sarvio-muistio2022-17.2.2023+-uusi.pdf?t=1676961745377

1.1.2.3 Oman alueen taloudellinen kehitys

Väestö Hämeessä

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Hämeenlinnan seutu	94 269	93 899	93 487	93 509	93 557	93 732	93 674
Riihimäen seutu	45 919	45 565	45 039	44 893	44 771	44 465	44 147
Forssan seutu	33 628	33 288	32 910	32 579	32 375	32 037	31 692
Kanta-Häme	**173 816**	**172 752**	**171 436**	**170 981**	**170 703**	**170 234**	**169 513**
Lähde: Hämeen liitto							

Työttömien osuus (%) työvoimasta 2022 lopussa

	12/2022	11/2022	12/2021	Muutos 11/2022	Muutos 12/2021
Hämeenlinnan seutu	9,3	8,6	10,7	0,7	-1,4
Riihimäen seutu	8,3	7,5	8,6	0,8	-0,3
Forssan seutu	9,1	8,1	9,6	1,0	-0,5
Kanta-Häme	**9,0**	**8,2**	**10,0**	**0,8**	**-1,0**
Lähde: Hämeen liitto					

1.1.2.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Kunnanjohtajana ja kunnan päävastuullisena tilivelvollisena toimi 1.1. – 31.12.2022 Tatu Ujula.

Koronavirusepidemia on osaltaan vaikuttanut kunnan talouteen ja toimintakykyyn. Epidemian vastainen työ jatkuu vuonna 2023. Tällä hetkellä tilanne on Ypäjän osalta rauhallinen.

Tuulivoimahanke on valmistunut ja tuulimyllyt ovat käytössä.

Hyvinvointialueet aloittavat toimintansa vuoden 2023 alussa, vuoden 2022 aikana kunta on osaltaan tukenut hyvinvointialuetta valmisteltutyössä. Sote-uudistuksella on kuntatalouden näkökulmasta suuria vaikutuksia. Kuntien tehtäväkenttä muuttuu. Muutoksen kohteina ovat esimerkiksi kuntien saama rahoitus, veropohja sekä valtionosuusjärjestelmä.

Ypäjän kunnan vuosikate vuosina 2015–2021 (euroa/asukas):

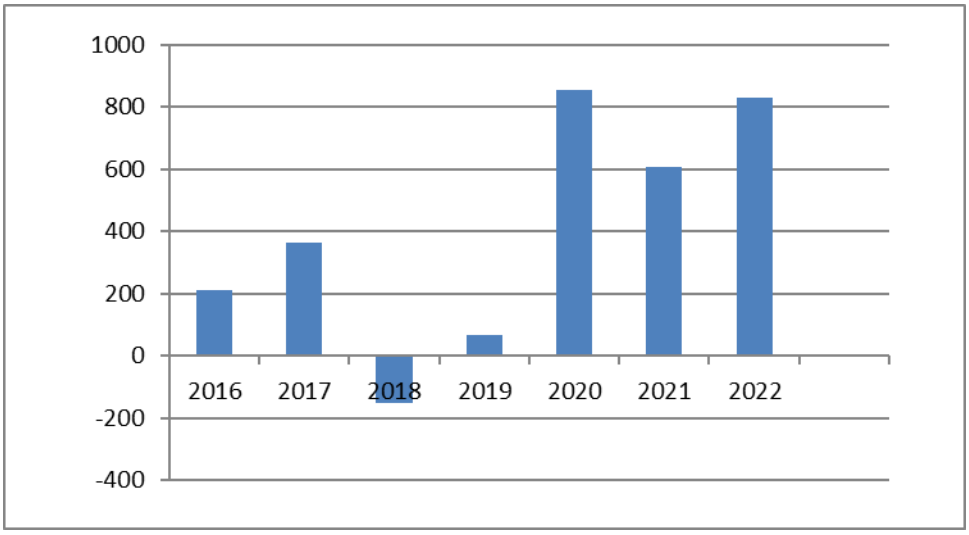

1.2 KUNNAN HENKILÖSTÖ

1.2.1 Ypäjän kunnan henkilöstö

Ypäjän kunnan palveluksessa oli vuoden lopussa 88 henkilöä, joista toistaiseksi voimassa olevassa virka- tai työsuhteessa oli 74 henkilöä ja määräaikaisessa suhteessa (sijaiset, tilapäiset) 14 henkilöä.

Päävastuualueet	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Hallintotoimi	68	23	25	23
Sivistystoimi	64	56	62	56
Tekninen toimi	12	10	9	9
Yhteensä	**144**	**89**	**96**	**88**

Tilikaudelta 2022 laaditaan erillinen henkilöstöraportti.

1.3 ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ SEKÄ TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN VAIKUTTAVISTA SEIKOISTA

Yleisen taloudellisen tilanteen kehittymisen lisäksi Ypäjän kunnan merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät liittyvät kunnan asukaslukuun ja asukkaiden ikäjakaumaan. Yleinen taloudellinen tilanne vaikuttaa kunnan verotulokertymään mm. kuntalaisten työllisyyden ja yritysten menestymisen kautta. Muuttoliikkeen vaikutus on suurin nuorten aikuisten määrään. Ikärakenne painottuu yhä enemmän eläkeikäisten ikäluokkiin. Jatkossa kunnan tulee ottaa entistä enemmän vastuuta ennakollisesta hyvinvointityöstä ja tukea esimerkiksi ikäihmisten hyvinvointia. Väestöryhmien määrien muutokset ovat yhteydessä myös palvelutuotannon kysyntään ja tarpeeseen.

Kunnan toimintoihin epävarmuustekijöitä luo henkilöstön pieni määrä. Avainhenkilöiden poissaolot voivat ratkaisevasti vaikuttaa kunnan toimintojen jatkuvuuteen.

Koronapandemia on epävarmuustekijä myös vuonna 2023, toistaiseksi tilanne on kunnan kannalta rauhallinen. Verotulojen kertymä ja toimintatuotot saattavat jäädä alle talousarvion. Hyvinvointialueen aloittaminen nakertaa kunnan veropohjaa ja epävarmuutta luo se, mitä eduskuntavaalien jälkeen valittava uusi hallitus päättää. Epävarmuustekijöiden sekä pienenevän rahoituksen takia, kunnan tulee tarkasti harkita investointejaan ja huolehtia, että se selviää asianmukaisesti lainsäädännössä kunnille asetetuista vastuista tulevina vuosina.

1.4 SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Ypäjän kunnan sisäisen valvonnan tarkoituksena on edistää yleisesti kaikkia niitä toiminta- ja menettelytapoja, joilla tilivelvolliset toimielimet, viranhaltijat ja muut esimiehet pyrkivät varmistamaan, että

- kunnan toiminta on taloudellista, tuloksellista ja kehityshakuista
- päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa
- lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan
- omaisuus ja voimavarat turvataan
- riskit ennaltaehkäistään ja hallitaan

Käytännössä sisäisen valvonnan perusajatuksena pyritään varmistamaan, että oikeat henkilöt tekevät oikea-aikaisesti ja -oppisesti oikeita asiakokonaisuuksia.

Ypäjän kunnan sisäinen valvonta toimii osana päivittäistä johtamisjärjestelmää. Sen perusteet on määritelty lainsäädännön lisäksi seuraavissa johtosäännöissä ja muissa asiakirjoissa:

- kuntastrategia
- hallintosääntö
- konserniohje
- valtuuston työjärjestys
- henkilöstön tehtävänkuvaukset
- (luottamushenkilöiden palkkiosääntö)

Kunnan sisäisen valvonnan tehostamisen ja uudelleen järjestämisen ensimmäinen vaihe oli *kuntastrategian* päivitys valtuustokaudelle 2018–2021 kunnan keskeisimpänä pitkän aikavälin johtamisasiakirjana. Nyt uudistettua strategiaa laaditaan vuosille 2022-2025 tavoitteena kirkastaa kunnan visio ja arvot.

Ypäjän kunnan uusi ja päivitetty hallintosääntö valmistui vuonna 2021. Tämän myötä erillisistä hallintokuntien johtosäännöistä luovuttiin.

Toiminnan johtaminen, ohjaaminen ja myös sen valvonta tapahtuu toisaalta määritellyn *luottamushenkilöorganisaation* ja toisaalta *henkilöstöorganisaation* kautta. Luottamushenkilöorganisaation muodostavat valtuusto, kunnanhallitus, lautakunnat ja toimikunnat kunnanhallituksen alaisuudessa. Kunnanhallitus on nimennyt erikseen edustajansa lautakuntiin voidakseen seurata niiden työskentelyä.

Henkilöstöorganisaation kunnan päävastuualueisiin pohjautuva osastojako on seuraava:

- hallinto-osasto
- sivistysosasto
- tekninen osasto

Osastoa johtaa osaston päällikkö. Osaston päällikkö vastaa strategian toimeenpano-osan tulostavoitteiden saavuttamisesta *talousarvion* reunaehtojen ollessa keskeinen tekijä. Talouden toteutumista seurataan osavuosikatsauksessa, joka saatetaan valtuustolle tiedoksi. Kunnanjohtaja ja osastojen päälliköt muodostavat kunnan *johtoryhmän*. Johtoryhmätyötä on toimintavuonna 2021 on toteutettu johtoryhmän kokouksissa. Omalta osaltaan sisäistä valvontaa tehostavat osastokohtaiset *osastokokoukset/muut palaverikäytännöt*, joiden avulla tieto välittyy organisaatiossa.

Päätösten *otto-oikeus* ja sen käyttämisen harkinta tuovat toimielimille ja esimiehille mahdollisuuden oikaista ajoissa näkemiään epäkohtia. Toimielimet seuraavat *viranhaltijapäätöksiä* hyvin, ja kunnanjohtajalla on myös mahdollisuus nähdä päätökset ajantasaisesti yhteisessä tietoarkistossa.

Tehtävänkuvauksilla ja niiden vuosittaisella tarkastelulla huolehditaan tehtävien jakamisesta henkilöstölle, ja *kehityskeskustelukäytäntö* (esimies ja alainen vähintään kerran vuodessa) tuo kunnan tavoiteasettelun ja toteutuksen seurannan henkilötasolle saakka.

Kuntakonsernin valvontavastuu on kunnanhallituksella. Valtuusto hyväksyi kokouksessaan 28.5.2013 §:ssä 23 kunnan *konserniohjeen*. Ypäjän kunnan kuntakonserniin kuuluvia yhteisöjä on kokonaisuudessaan 12. Niistä kuntayhtymiä on viisi (5) ja osakkuusyhteisöjä on kolme (3), tytäryhteisöjä neljä (4). Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen prosentuaalisista omistusosuuksista ks. luku 1.9.

Havainnekuva sisäisestä valvonnasta henkilö- ja luottamushenkilöorganisaatioissa:

Lait, asetukset
Kuntastrategia ml. talousarvio
Hallintosääntö
Työjärjestykset ja ohjeet

Henkilöorganisaatio	Luottamushenkilöorganisaatio
-	Kunnanvaltuusto
Johtoryhmä	Kunnanhallitus
Viranhaltijapäätökset	Lautakunnat, toimielimet ja -kunnat
-	Puheenjohtajisto
Osastokokoukset/palaverikäytänteet	(Ryhmäkokoukset)
Kehityskeskustelut	-
Tehtävänkuvaukset	-

1.5 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN

1.5.1 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut (ulkoiset)

TULOSLASKELMA (1.000 euroa)

	2022	2021
Toimintatuotot	2 279	2 399
Toimintakulut	-15 537	-15 018
Toimintakate	**-13 258**	**-12 619**
Verotulot	9 357	8 556
Valtionosuudet	5 764	5 433
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	4	0
Muut rahoitustuotot	17	19
Korkokulut	-6	6
Muut rahoituskulut	-2	-2
Vuosikate	**1876**	**1 393**
Poistot ja arvonalentumiset	-673	-652
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	**1 203**	**741**
Poistoeron lisäys/vähennys	13	13
Varausten lisäys/vähennnys		
Tilikauden ylijäämä / alijäämä	**1 216**	**754**

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/ Toimintakulut, %	**14,7 %**	**16,0 %**
Vuosikate/ Poistot, %	**278,8 %**	**213,6 %**
Vuosikate, euroa/asukas	**839**	**609**
Asukasmäärä	**2 236**	**2 286**

Tunnuslukujen laskentakaavat:
Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista = 100*Toimintatuotot/Toimintakulut
Vuosikate prosenttia poistoista = 100* Vuosikate/ Poistot
Vuosikate euroa/asukas = Vuosikate/ Asukasmäärällä

1.6 TOIMINNAN RAHOITUS

1.6.1 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Rahoituslaskelma (1.000 euroa)

	2022		2021	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	1 876		1 393	
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjauserät	-1	1 875	-67	1 326
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-372		-407	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	48		38	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	-73	-397	38	-331
Toiminnan ja investointien rahavirta		1 478		995
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset				
Antolainasaamisten vähennykset	7		45	
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0		0	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-26		-35	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 050	-2 076	0	-35
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	65		-3	
Vaihto-omaisuuden muutos	1		0	
Saamisten muutos	153		-213	
Korottomien velkojen muutos	148	367	224	8
Rahoituksen rahavirta		-1 702		18
Rahavarojen muutos	**-224**		**1 013**	
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	2 657		2 881	
Rahavarat 1.1.	2 881	-224	1 868	1 013

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirta viideltä vuodelta	2123	978
Investointien tulorahoitus, %	578,2 %	376,8 %
Laskennallinen lainanhoitokate	10,6	3,3
Kassan riittävyys, pv	60,9	68,2
Asukasmäärä	2236	2 286

Tunnuslukujen laskentakaavat
Investointien tulorahoitus = 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno
Pääomamenojen tulorahoitus = 100 * Vuosikate / (Investointien omahankintameno + Antolainojen nettolis. + Lainanlyh.)
Lainanhoitokate = (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)
Kassan riittävyys = 365 pv * Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

1.7 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

1.7.1 Tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA (1.000 euroa)	**2022**	**2021**
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	0	15
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 703	1 705
Rakennukset	4 358	4 323
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 170	2 566
Koneet ja kalusteet	22	9
Muut aineelliset hyödykkeet		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset	17	
hankinnat	0	0
	0	0
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	2 543	2 469
Muut lainasaamiset	86	93
	2 629	2 562
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	1	2
Muu vaihto-omaisuus		
	1	2
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Siirtosaamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	156	197
Lainasaamiset	0	0
Muut saamiset	61	57
Siirtosaamiset	690	807
	907	1 061
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	0	0
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	168	168
Muut arvopaperit	0	0
	168	168
Rahat ja pankkisaamiset	2 488	2 712
VASTAAVAA YHTEENSÄ	14 463	15 124

VASTATTAVAA		
	2 022	**2 021**
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	7 046	7 046
Edellisten tilikausien ylijäämä	2 699	1 946
Ed.tilik.yli-/alijäämä, pakollinen varaus	-102	-102
Tilikauden ylijäämä	1 216	754
	10 859	9 644
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	77	90
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	0	0
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot		
Lahjoitusrahastojen pääomat	82	82
Muut toimeksiantojen pääomat	231	166
	313	248
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 350	1 368
Lainat julkisyhteisöiltä	0	5
Muut velat	477	459
Siirtovelat	11	11
	1 838	1 843
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	0	2 050
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	18	16
Lainat julkisyhteisöiltä	5	10
Saadut ennakot	1	1
Ostovelat	486	589
Muut velat	111	102
Siirtovelat	754	530
	1 375	3 298
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	14 463	15 124
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	75,6 %	64,4 %
Suhteellinen velkaantuneisuus (%)	18,5 %	31,4 %
Lainakanta 31.12., 1000 €	1 373 €	3 450 €
Lainat, €/asukas	614 €	1 509 €
Lainat ja vastuut 31.12.	1 432 €	3 572 €
Lainat ja vastuut €/asukas	641 €	1 563 €
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	86 €	93 €
Kertynyt ylijäämä 31.12. €	3 813 €	2 597 €
Kertynyt ylijäämä 31.12. €/asukas	1 705 €	1 136 €
Asukasmäärä	2 236	2 286

Omavaraisuusaste, % = 100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)

Rahoitusvarallisuus €/asukas = ((Saamiset + Rahoitusarvopaperit + Rahat ja pankkisaamiset)-

1.8 KOKONAISTULOT JA MENOT

Kunnan kokonaistulot ja menot (1000 €)		ulkoiset
Tulot		**%**
Toiminta		
Toimintatuotot	2 279	13,1
Verotulot	9 357	53,8
Valtionosuudet	5 763	33,1
Korkotuotot	4	0,0
Muut rahoitustuotot	17	0,1
Satunnaiset tuotot	0	0,0
Tulorahoituksen korjauserät		0,0
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-1	0,0
Investoinnit		
Rahoitusos. investointimenoihin	48	0,3
Pys.vastaavien hyödykk. luovutustulot	-73	-0,4
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	7	0,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0,0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	0,0
Oman pääoman lisäykset	0	0,0
Kokonaistulot yhteensä	**17 401**	**100,0**

Menot		**%**
Toiminta		
Toimintakulut	15 537	86,4
Korkokulut	6	0,0
Muut rahoituskulut	2	0,0
Satunnaiset kulut	0	0,0
Tulorahoituksen korjauserät		0,0
Pakollisten varusten muutos		
- pakollisten varausten lis(+) väh(-)	0	0,0
- Pysyvien vastaavien	0	0,0
hyödykkeiden luovutustappiot		0,0
Investoinnit		
Investointimenot	372	2,1
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäykset	0	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	26	0,1
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	2 050	11,4
Oman pääoman vähennykset	0	0,0
Kokonaismenot yhteensä	**17 993**	**100,0**

1.9 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

1.9.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Ypäjän kuntakonserniin kuuluivat 31.12.2022 seuraavat yhteisöt:

Konsernitaseeseen yhdisteltävät yhteisöt	**Omistusosuus**
Kuntayhtymät:	
LounaisHämeen koulutuskuntayhtymä, Forssa	4,41 %
Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä, Forssa	4,08 %
Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin ky, Hämeenlinna	0,46 %
Hämeen liitto, Hämeenlinna	1,41 %
Eteva kuntayhtymä, Mäntsälä	0,09 %
Tytäryhteisöt:	
Ypäjän Lämpö Oy, Ypäjä	100 %
Asunto Oy Tolminrivi, Ypäjä	100 %
Asunto Oy Kurjenlento, Ypäjä	100 %
Kiinteistö Oy Ypäjän Opiskelija-asunnot, Ypäjä	53,34 %

Liitetietoihin merkittävät yhteisöt

Osakkuusyhteisöt:	
Asunto Oy Ypäjän Sepänpirtti, Ypäjä	24 %
Asunto Oy Ypäjän Kartanonmäki, Ypäjä	20 %
Ypäjän Hevossairaala Oy, Ypäjä	28 %

1.9.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Ypäjän kunnanvaltuusto on 28.5.2013 hyväksynyt konserniohjeet. Niiden mukaisesti kunnanhallitus (konsernijohto) on nimennyt edustajat tytäryhteisöjen yhtiökokouksiin ja antanut heille tarvittaessa suullisia evästyksiä käsiteltäviin asioihin. Konserniohjeiden mukaisesti *”Taloudellisesti tai toiminnallisesti merkittävien konserniyhteisöjen toimielinten jäseniksi tulee pyrkiä valitsemaan kunnan strategiat ja toiminnan hyvin tuntevia luottamushenkilöitä ja viranhaltijoita”.*

Ypäjän kunnan strategian vuoden 2018 toimeenpano-osaan on kirjattu maininta hallinnon ohjausasiakirjojen päivityksestä. Konserniohjeen päivittäminen on vielä kesken.

1.9.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kuntakonsernissa ei tapahtunut merkittäviä rakenteellisia tai toiminnallisia muutoksia.

Vuonna 2014 toimintansa aloittaneen Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymän (FSHKY) toiminta on muuttumassa, koska hyvinvointialue aloittaa toimintansa.

1.9.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Systemaattista arviota konsernivalvonnasta ei ole vuonna 2022 tehty. Tytäryhteisöiltä on pyydetty ja saatu tilinpäätöstiedot, mutta konserniohjeen edellyttämiä puolivuotisraportteja ei ole pyydetty.

Kiinteistö Oy Ypäjän Opiskelija-asuntojen hallituksen puheenjohtajana on toiminut Matti Alanko.

Ypäjän Lämpö Oy:n hallituksessa ovat toimineet keskeiset luottamushenkilöt. Puheenjohtajana on toiminut valtuutettu Markku Leppälahti koko yhtiön toimintavuoden. Sihteerinä jatkoi tekninen johtaja Jouko Käkönen.

Asunto Oy Kurjenlennon ja Asunto Oy Tolminrivin hallitusten puheenjohtajana on toiminut valtuutettu Heikki Levomäki. Tekninen johtaja Jouko Käkönen on ollut kummankin hallituksen jäsenenä.

Kuntayhtymien toimintaa kunnanhallituksella on ollut mahdollisuus seurata esityslistojen ja pöytäkirjojen kautta.

Osakkuusyhteisöissä kuntaa edustavat konsernijohdon nimeämät viranhaltijat.

1.9.5 Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

TULOSLASKELMA

	2022	2021
Toimintatuotot	9 676 668,34	9 479 554,10
Toimintakulut	-23 319 499,83	-22 293 179,40
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	5 195,78	13 366,64
Toimintakate	**-13 637 635,71**	**-12 800 258,66**
Verotulot	9 357 387,47	8 556 064,04
Valtionosuudet	6 314 709,63	5 965 046,46
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	5 943,43	1 989,90
Muut rahoitustuotot	34 991,75	34 373,34
Korkokulut	-18 044,29	-3 548,27
Muut rahoituskulut	-2 781,17	-2 745,29
Vuosikate	**2 054 571,11**	**1 750 921,52**
Poistot ja avonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-983 248,31	-955 593,38
Tilikauden yli- ja alipariarvot	0,00	0,00
Arvonalentumiset	0,00	0,00
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tilikauden tulos	**1 071 322,80**	**795 328,14**
Tilinpäätössiirrot	658,55	-195,08
Tilikauden verot	-8 953,87	4 345,82
Laskennalliset verot	-10 558,66	-6 314,05
Vähemmistöosuudet	26,45	-78,25
Tilikauden ylijäämä / alijäämä	**1 052 495,27**	**793 086,58**

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/ Toimintakulut, %	**41,5 %**	**42,5 %**
Vuosikate/ Poistot, %	**209,0 %**	**183,2 %**
Vuosikate, euroa/asukas	**919**	**766**
Asukasmäärä	**2 236**	**2 286**

1.9.6 Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Rahoituslaskelma (1.000 euroa)

	2022		2021	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	2 055		1 751	
Satunnaiset erät	0		0	
Tilikauden verot	-9		-4	
Tulorahoituksen korjauserät	0	2 046	-80	1 666
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-778		-867	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	48		38	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	-51	-782	70	-760
Toiminnan ja investointien rahavirta		1 264		907
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset				
Antolainasaamisten vähennykset	8	8	45	45
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	607		325	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-235		-255	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 035	0	-12	57
Oman pääoman muutokset	1			
Muut maksuvalmiuden muutokset		1		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	65		-6	
Vaihto-omaisuuden muutos	2		-4	
Saamisten muutos	111		-312	
Korottomien velkojen muutos	287	465	220	-102
Rahoituksen rahavirta		-1 189		1
Rahavarojen muutos		**75**		**908**
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	3 368		3 277	
Rahavarat 1.1.	3 277	91	2 380	897

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirta viideltä vuodelta	2525	1 746
Investointien tulorahoitus, %	281,2 %	211,0 %
Laskennallinen lainanhoitokate	4,4	2,6
Kassan riittävyys, pv	51	51,6
Asukasmäärä	2236	2 286

1.9.7 Konsernitase ja sen tunnusluvut

	31.12.2022	31.12.2021
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineett **VASTAAVAA**		
Aineettomat oikeudet	29 035,80	51 127,41
Muut pitkävaikutteiset menot	4 190,02	4 720,39
Ennakkomaksut	0,00	0,00
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	33 225,82	55 847,80
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 799 427,53	1 804 909,76
Rakennukset	7 075 466,07	7 090 651,03
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 185 046,05	2 578 084,82
Koneet ja kalusto	191 175,89	200 400,24
Muut aineelliset hyödykkeet	432 913,04	446 222,81
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	522 146,59	312 229,38
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	12 206 175,17	12 432 498,04
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	230 179,65	224 983,87
Osakkeet ja osuudet	796 546,83	717 548,83
Lainasaamiset	8 483,63	2 107,31
Muut saamiset	1 408,28	1 408,28
Sijoitukset yhteensä	1 036 618,39	946 048,29
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	45 413,31	24 653,62
Vaihto-omaisuus	49 322,13	51 721,03
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	104,92	133,01
Lyhytaikaiset saamiset	2 261 046,20	2 374 163,21
Saamiset yhteenä	2 261 151,12	2 374 296,22
Rahoitusarvopaperit	168 822,12	168 658,65
Rahat ja pankkisaamiset	3 198 842,77	3 108 220,61
VASTAAVAA YHTEENSÄ	18 999 570,83	19 161 944,26

VASTATTAVAA	31.12.2022	31.12.2021
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	7 046 366,18	7 046 366,18
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma	2 205,88	0,00
Arvonkorotusrahasto	13 568,74	13 568,74
Muut omat rahastot	206 253,37	206 925,15
Edellisten tilikausien yli- / alijäämä	3 134 049,65	2 317 523,67
Tilikauden yli- / alijäämä	1 052 495,27	793 086,58
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	11 454 939,09	10 377 470,32
VÄHEMMISTÖOSUUDET	2 001,75	1 961,89
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Kertynyt poistoero	0,00	0,00
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
VAPAAEHTOISET VARAUKSET YHTEENSÄ	0,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET	41 751,52	34 467,26
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	414 164,96	328 102,14
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	3 383 093,64	2 998 837,86
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	808 330,48	763 720,63
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	212 055,01	2 272 027,41
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	2 683 234,38	2 385 356,75
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	7 086 713,51	8 419 942,65
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	18 999 570,83	19 161 944,26

Konsernin omavaraisuusaste (%)	60,3	54,2
Suhteellinen velkaantuneisuus (%)	28,0	35,1
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	3 595	5 271
Konsernin lainat, €/asukas	1 608	2 306
Lainat ja vastuut 31.12.	3654	5393
Lainat ja vastuut €/asukas	1634	2359
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000€	4 186	3 111
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	1872	1361
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	8	2
Kunnan asukasmäärä	2 236	2 286

Konsernin omavaraisuus (%): = 100 * (Oma pääoma + Konsernireservi + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)/ (koko pääoma - Saadut ennakot)
Velat ja vastuut % käyttötuloista: = 100 * (Vieras pääoma-Saadut ennakot+Vuokravastuut)/Käyttötulot
Rahoitusvarallisuus €/asukas: = ((Saamiset+Rahoitusarvopaperit+Rahat ja pankkisaamiset)-(Vieras pääoma-Saadut ennakot))/ Asukasmäärä

1.10 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

1.10.1 Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden tulos on 1 203 210,73 euroa ylijäämäinen. Kunnanhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- tuloutetaan tehtyä poistoeroa suunnitelman mukaan 12.686,98 euroa
- tilikauden ylijäämä 1 215 897,71 euroa kirjataan taseen yli-/alijäämätilille.

1.10.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Tilikautiset ylijäämät ja tasapainossa olevat budjetit ovat avainasemassa, kun kunnan taloutta arvioidaan.

Talouden tasapainottamistoimenpiteitä jatketaan. Avoimiksi tulevien toistaiseksi voimassa olevien virkojen, toimien tai tehtävien täyttämisestä päättää tapauskohtaisesti kunnanhallitus. Määräaikaisten toimien jatkamisen välttämättömyyttä harkitaan tapauskohtaisesti.

Tuulivoimaloiden rakentuminen on ollut myönteinen asia kunnan talouden kannalta.

Tiivistyvän kuntayhteistyön kautta on myös mahdollista saada säästöjä toimintakuluihin. Forssan seudun kunnat ovat hyväksyneet valtuustoissaan osallistumisen seutukunnallisen yhteistyön kehittämisen selvitykseen vuosina 2020–2024.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

1.11 KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN

1.11.1 Keskusvaalilautakunta

1.11.1.1 Vaalit

Päämäärät 2022:

2022 aluevaalien toteuttaminen riittävin resurssein

Mittarit 2022:

Vaalit hoidetaan asianmukaisesti**.**

Toteuma:
Aluevaalit pidettiin 23.1.2022, ennakkoäänestyksen ajanjakso oli 12.-18.1.2022. Ypäjällä äänestysalueita oli yksi, joka kattoi koko kunnan. Vaalitiloina ennakkoäänestyksessä olivat kunnanviraston alimman kerroksen työhuoneet ja varsinaisena vaalipäivänä Hevospitäjän yhtenäiskoulun Kartanon yksikkö.

Ulkoiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	2 741	2 500	5 254	-2 754
Toimintakulut	-11 759	-7 500	-6 940	-560
Toimintakate	**-9 017**	**-5 000**	**-1 686**	**-3 314**

Sisäiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	0	0	0	-
Toimintakulut	-543	0	-179	179
Toimintakate	**-543**	**0**	**-179**	179

Ulkoiset ja sisäiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	2 741	2 500	5 254	-2 754
Toimintakulut	-12 302	-7 500	-7 118	-382
Toimintakate	**-9 560**	**-5 000**	**-1 864**	**-3 136**

1.11.2 Tarkastuslautakunta

1.11.2.1 Hallinnon ja talouden tarkastus

Päämäärät 2022:

Kunnan hallinnon ja talouden seuranta ja tarkastus Talouden ja toiminnan riskiarviointi Arviointikertomus

Mittarit 2022:
-Tilintarkastus määräajassa
- Konkreettinen riskiarvio esitetty
- Arviointikertomus laadittu määräajassa

Toteuma:

Tilintarkastus on suoritettu määräajassa ja tilintarkastuskertomus on jätetty valtuuston käsiteltäväksi. Tarkastuslautakunta on laatinut määräajassa vuodelta 2021 arviointikertomuksen, jonka se on antanut valtuustolle.

Ulkoiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	-7 978	-9 000	-8 809	-191
Toimintakate	**-7 978**	**-9 000**	**-8 809**	**-191**

Sisäiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	0	0	0	-
Toimintakulut	-21	0	-507	507
Toimintakate	**-21**	**0**	**-507**	**507**

Ulkoiset ja sisäiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	-7 999	-9 000	-9 316	316
Toimintakate	**-7 999**	**-9 000**	**-9 316**	**316**

1.11.3 Kunnanhallitus

1.11.3.1 Johtamispalvelut

Päämäärät 2022:

Työpajatoiminnan tuloksellisuuden kehittäminen

Kunnan verkkosivujen kehittäminen ja tiedon saatavuuden helpottaminen
Kunnan sidosryhmäyhteistyö ja tunnettavuuden lisääminen

Mittarit 2022:

Työllisyydenhoidon seutukunnallinen kehittäminen etenee suunnitellusti. Pääasiallisena mittaristona käytetään työmarkkinatuen kuntamaksuosuuden piirissä olevien asiakkaiden määrää ja sen kehitystä aikaisempiin vuosiin verrattuna.

Mittaristona käytetään verkkosivujen luotettavan toimivuuden lisäksi verkkosivuilta löytyvää palautelomaketta ja sivuista saatua sanallista palautetta. Lisäksi palautetta kerätään myös paikallislehti Ypäjäläisen kautta.

Mittaristona käytetään Ypäjän kunnan sidosryhmäyhteistyön onnistumista ja kunnan näkyvyyden määrää mediassa. Sidosryhmäyhteistyötä Ypäjä kehittää suunnitelmallisesti olemalla omalta osaltaan aktiivisesti yhteydessä naapurikuntiinsa sekä muihin yhteistyötahoihin sekä paikallistasolla yrittäjiin.

Toteuma:

Työllisyydenhoidon alueellinen kehittäminen eteni suunnitellusti vuoden 2022 aikana. Ypäjän kunta osallistui aktiivisesti kehitystyöhön. Työ on kuitenkin vielä tässä vaiheessa kesken. Työmarkkinatuen piirissä olevien asiakkaiden määrä on vaihdellut kuukausitasolla.

Verkkosivut ovat toimineet asianmukaisesti. Kunnan palvelut ovat olleet sähköisesti saavutettavissa. Lisäksi Ypäjäläisen jakelukanavamuutos on varmistanut paperisen tiedotuslehden saapumisen kotitalouksiin.

Ypäjän kunnan sidosryhmäyhteistyö on ollut aktiivista. Ypäjä on osallistunut yhteistyöhön sekä seudullisella että maakunnallisella tasolla. Paikallistasolla yrittäjien kanssa on järjestetty useampi tilaisuus, joihin kunnan yrittäjät ovat olleet tervetulleita. Tilaisuuksissa on ollut runsaslukuisesti osallistujia.

Ulkoiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	41 477	47 300	40 733	6 567
Toimintakulut	-709 759	-874 400	-733 326	-141 074
Toimintakate	**-668 283**	**-827 100**	**-692 593**	**-134 507**

Sisäiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	0	0	0	-
Toimintakulut	-64 538	-12 400	-62 198	49 798
Toimintakate	**-64 538**	**-12 400**	**-62 198**	**49 798**

Ulkoiset ja sisäiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	41 477	47 300	40 733	6 567
Toimintakulut	-774 297	-886 800	-795 525	-91 275
Toimintakate	**-732 821**	**-839 500**	**-754 792**	**-84 708**

1.11.3.2 Hallintopalvelut

Päämäärät 2022:

Arkiston ajantasaistaminen
Varautuminen tulevaisuuden ruokahuollon tarpeisiin
Omistajaohjauksen tarkentaminen
Työhyvinvoinnin lisääminen

Mittarit 2022:
Arkistonmuodostussuunnitelman (AMS) päivitys tehtäväluokituksen mukaan valmistuu
Selvitys siirtymisestä yhteen valmistuskeittiöön
Omistajapoliittinen linjaus
Sairauspoissaolot vähenevät, työterveydessä panostetaan ennaltaehkäisevään toimintaan.

Toteuma:

- Arkistonmuodostussuunnitelman päivitys on jatkunut
- Työhyvinvoinnin parantamiseksi käynnistettiin projekti
- Työterveyden työpaikkaselvityksen seurantaraportti sivistystoimen osalta valmistui
- Työterveyden työpaikkaselvitykset tehty kirjastoon ja vapaa-aikatoimeen

Ulkoiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	50 384	41 500	49 309	-7 809
Toimintakulut	-509 986	-481 800	-497 588	15 788
Toimintakate	**-459 602**	**-440 300**	**-448 279**	**7 979**

Sisäiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	308 977	0	294 203	- 294 203
Toimintakulut	-41 476	-19 900	-41 378	21 478
Toimintakate	**267 501**	**-19 900**	**252 825**	**- 272 725**

Ulkoiset ja sisäiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	359 361	41 500	343 512	-302 012
Toimintakulut	-551 462	-501 700	-538 967	37 267
Toimintakate	**-192 101**	**-460 200**	**-195 455**	**-264 746**

Sosiaali- ja terveyspalvelut

Ulkoiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	-7 831 944	-8 524 400	-8 142 700	-381 300
Toimintakate	**-7 831 944**	**-8 524 400**	**-8 142 700**	**-381 300**

Sisäiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	0	0	0	-
Toimintakulut	0	0	0	-
Toimintakate	**0**	**0**	**0**	**-**

Ulkoiset ja sisäiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot.2022	Erotus
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	-7 831 944	-8 524 400	-8 142 700	-381 300
Toimintakate	**-7 831 944**	**-8 524 400**	**-8 142 700**	**-381 300**

Puhtaus- ja ruokapalvelut

Ulkoiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	426 572	441 900	318 959	122 941
Toimintakulut	-970 694	-873 500	-915 738	42 238
Toimintakate	**-544 122**	**-431 600**	**-596 779**	**165 179**

Sisäiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	288 933	344 400	245 672	98 728
Toimintakulut	-67 673	-82 900	-57 923	- 24 977
Toimintakate	**221 260**	**261 500**	**187 749**	**73 751**

Ulkoiset ja sisäiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	715 505	786 300	564 631	221 669
Toimintakulut	-1 038 367	-956 400	- 973 661	17 261
Toimintakate	**-322 862**	**-170 100**	**-409 030**	**238 930**

Kunnanhallitus, ulkoiset tuotot ja kulut yhteensä

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	518 433	530 700	409 001	121 699
Toimintakulut	-9 976 064	-10 753 700	-10 294 299	-459 401
Toimintakate	**-9 457 631**	**-10 223 000**	**-9 885 297**	**-337 703**

Kunnanhallitus, sisäiset tuotot ja kulut yhteensä

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	597 910	344 400	539 875	- 195 475
Toimintakulut	-173 687	-115 200	-161 500	46 300
Toimintakate	**424 223**	**229 200**	**378 375**	**- 149 175**

Kunnanhallitus, ulkoiset ja sisäiset tuotot ja kulut yhteensä

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	1 116 343	875 100	948 876	-73 776
Toimintakulut	-10 149 751	-10 868 900	-10 455 799	-413 101
Toimintakate	**- 9 033 409**	**-9 993 800**	**-9 506 922**	**-486 878**

1.11.4 Sivistyslautakunta

1.11.4.1 Varhaiskasvatus

Päämäärät 2022:
Päivähoidon, perhepäivähoidon ja esiopetuksen järjestäminen laadukkaasti ja taloudellisesti lakisääteiset velvoitteet huomioiden.

Avoimen varhaiskasvatuksen (avoin perhekerho, leikkikenttätoiminta) toiminta on keskeytetty 31.7.2022 asti.

Kaikissa toiminnoissa noudatetaan valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteita ja Ypäjän paikallista varhaiskasvatussuunnitelmaa.

Henkilökunnan riittävä pedagoginen ohjaus.

Varhaiskasvatuksen erityisopetuksen palvelu hankitaan Humppilan kunnasta (50 % / 50 %). Varhaiskasvatuksen erityisopettajan vastaanotto ja läsnäolo Ypäjällä vuoroviikoin tarjoaa matalan yhteydenpitokynnyksen perheille.

Mittarit:

Pyydetään palautetta niin varhaiskasvatuksen henkilöstöltä, oppilailta, huoltajilta kuin muiltakin toimipaikan päivittäiseen arkeen osallistuvilta.

Lapsille laaditaan henkilökohtaiset kasvun ja oppimisen suunnitelmat, vasut; seuranta.

Kehityskeskustelut, viikkopalaverit, ammatillisen koulutuksen päivittäminen.

Kolmiportaisen tuen toteutus.

Toteuma 2022:
Palautetta toiminnasta pyydetään varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti keväisin. Keväällä 2022 palautetta ei ennätetty pyytää ja koostettu palautteen keruu jäi viime vuoden osalta tekemättä.

Lapsille on laadittu vasut syksyllä 2021 ja niiden seuranta on toteutettu kevään 2022 aikana. Uudet vasut laadittiin jälleen syksyllä 2022 ja niiden arviointi tapahtuu kevään 2023. Tämä on toteutunut.

Päiväkodin henkilökunnan kanssa on käyty kehityskeskustelut loppukeväästä 2022 ja perhepäivähoitajien kanssa kehityskeskustelut on pidetty syksyllä 2022. Päiväkodilla on toteutuneet tiimipalaverit noin yhden kerran kolmessa viikossa. Tämän lisäksi vuoden 2022 aikana pidettiin yhteensä kuusi päiväkodin ja esiopetuksen yhteistä iltapalaveria. Perhepäivähoitajien iltapalavereja pidettiin vuoden aikana neljä kappaletta. Koko varhaiskasvatuksen henkilökunnalle järjestettiin koulutuspäivä 27.5., jossa kouluttajana toimi KT Erja Sandberg. Koulutuksen aiheena oli varhaiskasvatuksen kolmiportainen tuki. Tämän lisäksi yksittäiset kasvattajat ovat osallistuneet yksittäisiin koulutuksiin vuoden 2022 aikana oman mielenkiintonsa mukaan.

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja toimi Ypäjällä (ja Humppilassa) maaliskuun puoleenväliin asti. Tämän jälkeen ei saatu rekrytoitua uutta varhaiskasvatuksen erityisopettajaa, vaikka kunta sai myönteisen hankepäätöksen varhaiskasvatuksen kolmipor-

taisen tuen vahvistamista varten ja hankkeen avulla kunta yritti palkata varhaiskasvatuksen kokoaikaista erityisopettajaa määräaikaisesti. Ostimme varhaiskasvatuksen erityisopettajan palveluita Forssan kaupungilta 14.10.-20.12.2022 välisenä aikana yhteensä 35 tuntia. Perusopetuksen laaja-alainen erityisopettaja on käynyt myös esiopetusryhmässä antamassa tukea noin 3 tuntia viikossa. Rekrytointihaasteiden vuoksi varhaiskasvatuksen tuki ei ole toteutunut aivan tarvittavalla tasolla.

Ulkoiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	76 492	74 400	65 529	8 871
Toimintakulut	-838 264	-912 900	-879 285	-33 615
Toimintakate	**-761 771**	**-838 500**	**-813 756**	**-24 744**

Sisäiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	0	0	0	-
Toimintakulut	-140 321	-107 800	-158 264	50 464
Toimintakate	**-140 321**	**-107 800**	**-158 264**	**50 464**

Ulkoiset ja sisäiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	76 492	74 400	65 529	8 871
Toimintakulut	-978 585	-1 020 700	-1 037 549	16 849
Toimintakate	**-902 093**	**-946 300**	**-972 020**	**25 720**

1.11.4.2 Peruskoulutus ja opetustoimen hallinto

Päämäärät 2022:
Kunta järjestää laadukasta, opetussuunnitelman mukaista perusopetusta vuosiluokille 1-9 (yleis- ja erityisopetus).

Oppilashuoltopalvelut (FSHKY/kouluterveydenhoitaja, koulupsykologi ja koulukuraattori) toteutetaan kustannustehokkaasti ja laadukkaasti.

Seudullinen yhteistyö

Opettajien ja koulunkäynninohjaajien koulutus

Yhtenäiskoulun kehittäminen ja kulttuurin yhtenäistämistä tukeva toiminta

Sivistystoimen hallinto: sivistysjohtaja, rehtori, koulutoimensihteeri: tehtävien, nimikkeiden ja vastuiden selkeyttäminen

Mittarit:
Yleisopetus tapahtuu enintään 25 oppilaan ryhmissä. Lisäksi on pienryhmäopetusta. Erityisen ja tehostetun tuen oppilaat saavat erityisopetusta henkilökohtaisten suunnitelmiensa mukaisesti.

Oppilashuollon tukipalvelujen toimivuus, helppo saavutettavuus oppilaille.

Osallistutaan edelleen seudulliseen opetussuunnitelmatyön kehittämisryhmään. Forssan seudun opo-hanke 2021-2022.

Osallistuminen ammatilliseen täydennyskoulutukseen.

Järjestetään riittävä määrä yhtenäiskoulun yhteisiä kokouksia sekä tapahtumia. Pyydetään palautetta niin koulun henkilöstöltä, oppilailta, huoltajilta kuin muiltakin toimipaikan päivittäiseen arkeen osallistuvilta.
Pidetään yllä avointa keskusteluilmapiiriä.
Tehdään rakenteellisia ratkaisuja helpottamaan ja lisäämään yhtenäistämistä.

Kuukausipalaverit (ns. sivjory)
Työnkuvausten päivittäminen niin hallinnossa kuin koko sivistystoimialalla.

Toteuma 2022:
Yleisopetus on vuoden 2022 aikana tapahtunut enintään 25 oppilaan ryhmissä.

Pienryhmäopetusta on annettu sekä Perttulassa että Kartanon yksikössä, joissa on molemmissa yksi pienluokka. Perttulan yksikössä pienluokka 1-4 luokkalaisille ja opettajana toimii erityisluokanopettaja. Kartanon yksikön pienluokka on tarkoitettu 5-9 luokkalaisille ja Kartanolla on kaksi erityisluokanopettajaa. Tämän lisäksi laaja-alaiset erityisopettajat ja koulunkäynninohjaajat tukeneet tehostetun tuen oppilaiden henkilökohtaisten suunnitelmien toteutumista.

Seutukunnallinen opetussuunnitelmakehitys jatkui ja Ypäjältä osallistui kaksi opettajaa. Tiedonkulussa OPS-työtä koskien kehittämistä, jotta myös johto pysyy tietoisena siitä,

missä mennään. Opo-hankkeessa oltiin mukana ja sen pohjalta on laadittu seutukunnallinen ohjaussuunnitelma, joka hyväksyttäneen vuoden 2023 puolella. Tavoite toteutui.

Ammatillinen täydennyskoulutus: Osa henkilöstöstä kouluttautuu vapaa-ajallaan omaaloitteisesti. Kouluttautuminen työajalla on myös ollut jossain määrin mahdollista.

FSHKY:n järjestämät kuraattori- ja terveydenhoitajapalvelut toimivat melko sujuvasti, mutta psykologipalveluissa tavoite helposta saavutettavuudesta ei toteutunut LV 21-22 aikana.

Palautetta kerättiin Yhtenäiskoulun työhyvinvointikyselyllä ja kiusaamiskyselyllä. Ja keskusteluilmapiiriä on pyritty rakentamaan avoimempaan suuntaan. Pääsääntö on, että kommunikoidaan asiallisesti ja palautetta annetaan ns. asiat asioina-tyylisesti.

Yhtenäiskoulun yhteisiä kokouksia sekä tapahtumia on järjestetty. Näitä ovat olleet mm. yhteiset VESO-suunnittelupäivät, yhteiset koko yhtenäiskoulun isot ys-kokoukset sekä mm. MOK-suunnittelu.

Rakenteellisia ratkaisuja yhtenäistämistä koskien on tehty, mutta osa näistä on myös vielä kesken.

Kuukausipalaverit (ns. sivjory) ovat toteutuneet osittain. Joka kuulle ei ole löytynyt kaikille yhtenäistä kokousaikaa, mutta sivjory on tavannut säännöllisesti. Myöskään jatkossa kuukausittaiset tapaamiset eivät liene tarpeen.

Työnkuvausten päivittäminen niin hallinnossa kuin koko sivistystoimialalla: koulunkäynninohjaajien osalta toteutunut, muilla edelleen kesken.

Ulkoiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	46 564	46 600	22 119	24 481
Toimintakulut	-2 065 606	-2 019 300	-2 165 920	146 620
Toimintakate	**-2 019 042**	**-1 972 700**	**-2 143 801**	**171 101**

Sisäiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	0	0	0	-
Toimintakulut	-495 763	-415 600	-422 095	6 495
Toimintakate	**-495 763**	**-415 600**	**-422 095**	**6 495**

Ulkoiset ja sisäiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus

Toimintatuotot	46 564	46 600	22 119	24 481
Toimintakulut	-2 561 370	-2 434 900	-2 588 015	153 115
Toimintakate	**-2 514 805**	**-2 388 300**	**-2 565 896**	**1776**

1.11.4.3 Muut koulutuspalvelut

Päämäärät 2022:
Ohjata kuntalaisia aktiiviseen osallistumiseen erilaisille vapaa-ajan ja ammatillista osaamista täydentävään kurssi- ja koulutustoimintaan.

Ypäjän kunta ostaa vapaan sivistystyön palveluja seutukunnan toimijoilta: Jokiläänin kansalaisopisto.

HAMK/ kesäyliopistotoiminta

Mittarit:

Ypäjäläisten osallistuminen vapaan sivistystoiminnan piirissä oleville kursseille ja koulutuksiin.

Oppilaspaikkoja varattu sekä Loimaan seudun että Lounais-Hämeen musiikkiopistosta.

Olemme edelleen mukaan kesäyliopistotoiminnan järjestämisessä.

Toteuma 2022:

Uusi sopimus Jokiläänin kansalaisopiston toiminnasta astui voimaan 1.1.2022. Uuden sopimuksen myötä jokainen kunta vastaa opiston opetukseen käytettävistä tiloista omalla kustannuksellaan. Toiminnan tukemiseksi perustettiin ohjausryhmä, johon kuuluu kansalaisopiston rehtori sekä sivistyshallinnon johtaja ja luottamushenkilö jokaisesta omistajakunnasta. Ohjausryhmä tapasi kevätlukukauden 2022 aikana kerran ja syksyllä toisen kerran. Tämän lisäksi kuntien sivistystoimenjohtajat sekä rehtori ovat tavanneet kerran. Toimintaa pyritään edelleen kehittämään ja tuomaan kansalaisopistoa paremmin kunnan asukkaiden tietoon. Vuonna 2022 Ypäjän kunnan netto-osallistujamäärä kursseilla oli 253 oppilasta. Kurssien osalta Jokiläänin kansalaisopiston kursseja suunniteltiin Ypäjällä pidettäviksi 62 kappaletta ja näistä toteutui 52 kurssia. Tuntimäärällisesti vuodelle 2022 suunniteltiin 1181 tuntia, joista toteutui 1037 tuntia.

Loimaan seudun musiikkiopiston kanssa on tehty 1.1.2022 alkanut uusi toistaiseksi voimassa oleva sopimus, joka korvaa edellisen sopimuksen. Loimaan seudun musiikkiopistossa on ollut kevätkaudella 2022 osallistujia Ypäjältä seuraavasti: yhdeksän soittavaa lasta, yksi musiikin oppilaspaikka sekä kolme muskarilaista. Lounais-Hämeen musiikkiopistolla on opiskellut yksi ypäjäläinen oppilas.

HAMK:n kesäyliopistotoimintaa ei ole järjestetty Ypäjällä.

Ulkoiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	-133 613	-126 000	-117 332	8 668
Toimintakate	**-133 613**	**-126 000**	**-117 332**	**8 668**

Sisäiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	0	0	0	-
Toimintakulut	-9 558	-2 300	-17 203	14 903
Toimintakate	**-9 558**	**-2 300**	**-17 203**	**14 903**

Ulkoiset ja sisäiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	-143 171	-128 300	-134 535	6 235
Toimintakate	**-143 171**	**-128 300**	**-134 535**	**6 235**

1.11.4.4 Kirjasto

Päämäärät 2022:
Kirjaston tilojen tarjoaminen kokousten ja näyttelyiden järjestämiseen.
Kirjaston palveluiden monipuolistaminen ja työnkuvausten laadinta.
Louna-kirjastojen seudullinen yhteistyö jatkuu.
Kirjastopalveluita ostetaan Forssan kaupungilta.

Mittarit:
Tilat ovat käytettävissä toistaiseksi.
Asiakasmäärien kasvattaminen, omatoimikirjaston käyttö.

Toteuma 2022:
Kirjaston tiloista monitoimitila on ollut esikoulun käytössä vuonna 2022 marraskuun alusta alkaen. Kirjastorakennuksen yläkerran tiloissa on toiminut koululaisten iltapäiväkerho joka arkipäivä klo 13-16.30.

Erityiskirjastovirkailijalle on laadittu työnkuvaus.

Louna-kirjastot ostavat Forssan kaupungilta tiettyjä kirjastopalveluita ostopalveluina. Näihin palveluihin kuuluvat mm. yhteisen kirjastojärjestelmän koordinointi, vuositilastointitietojen osittainen tuottaminen, sisällöntuottamista verkkopalveluihin ja sosiaaliseen mediaan, e-kirjastosta vastaaminen yms. Louna-kirjastojen yhteistyö on ollut säännöllistä ja tiivistä yhteistyötä on tehty esimer-

kiksi omatoimikirjaston toiminnan ja sääntöjen yhtenäistämiseksi. Louna-kirjastojen johtajat kokoontuivat vuoden 2022 aikana kahdeksan kertaa.

Omatoimikirjasto on toteutettu hankeaikana. Omatoimipalvelu alkoi samaan aikaan muiden Louna-kirjastojen kanssa maaliskuussa 2022.

Ulkoiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	7 279	500	568	-68
Toimintakulut	-91 728	-94 500	-92 813	-1 687
Toimintakate	**-84 449**	**-94 000**	**-92 244**	**-1 756**

Sisäiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	0	0	0	**-**
Toimintakulut	-53 213	-53 000	-57 401	4 401
Toimintakate	**-53 213**	**-53 000**	**-57 401**	**4 401**

Ulkoiset ja sisäiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	7 279	500	568	-68
Toimintakulut	-144 941	-147 500	-150 214	2 714
Toimintakate	**-137 662**	**-147 000**	**-149 646**	**2 646**

1.11.4.5 Kulttuuritoimi

Päämäärät 2022:
Pertun Päivien ja Ypäjän yön kehittäminen, nuoret, nuorisovaltuusto (NUVA) ja kolmannen sektorin toimijat mukaan aiempien lisäksi

Monipuolisten kulttuurielämyksien kehittäminen ja lisääminen

Yhteistyön lisääminen kolmannen sektorin kanssa

Taidetila Tähkä, tarjota avointa taidenäyttelytoimintaa lähialueiden tekijöille ja näyttelykävijöille.

Kotiseutumuseon käytön lisääminen

Mittarit:
Yhteistyötahojen, tapahtumien ja kävijöiden lukumäärä.

Nuorten ja nuorisovaltuuston osallistaminen.

Neuvoa-antavat kyselyt tapahtumien sisällöstä.
Tapahtumien kävijämäärä

Yhteiset kehitystapaamiset
Neuvoa antavat kyselyt

Käytön lisääntyminen.
Näyttelyiden määrä.
Näyttelykävijöiden määrä.

Kotiseutumuseon aukioloaikojen lisääntyminen

Toteuma 2022:

Kevään 2022 aikana valmisteltiin Pertun päiviä ja Ypäjän yötä yhdessä järjestöjen ja muiden alueen toimijoiden kanssa. Pertun päivät ja Ypäjän yö järjestettiin onnistuneesti elokuussa. Kävijöitä oli arviolta 200-250. Museolla järjestettiin Pertun päivän tapahtumana kansallispukujen tuuletus (kävijöitä 10) ja Kansan laulut-yhteislaulutilaisuus, joissa kävijöitä oli 32.

Nuorisotyön ja Nuvan kanssa yhteistyössä on tehty jonkin verran nuorten osallistamista ja nuorten ohjelman kehittämistä. Toiminta saatiin paremmin käyntiin heinäkuussa, kun nuorisotoimen resurssia saatiin lisää ja tehtäviä selkeytettyä.

Vuoden aikana järjestettiin yhdessä Kuvio ry:n lastenkulttuuritoiminnan kanssa päiväkotilaisille teatteriesitys sekä loppuvuodesta varhaiskasvatuksen satusävellystyöpaja. Lisäksi LEKA-rahalla palkattiin laulava esiintyjä myös joulutorille.

Yhdessä Kulttuuripuomin kanssa järjestettiin monologiesitys taidetila Tähkässä (loppuunmyyty, 35 lippua). Tämän lisäksi taidetilassa oli kaksi näyttelyä ja kaksi kertaa avoimet kulttuurikahvit, joiden tarkoituksena oli tavata kuntalaisia ja keskustella kulttuurityön kehittämistarpeista. Kulttuurikahveilla oli yhteensä 28 kävijää. Näyttelytoiminta ei ole päässyt taidetila Tähkässä käyntiin toivotussa laajuudessa.

Kotiseutumuseon aukiolopäiviä lisättiin, aukioloaika oli 3 viikkoa kesäkuussa 2022.

Osallistuttiin Kulttuuria kaikille-hankeen koulutuksiin sekä valtakunnalliseen Kaikukortti toimintaan.

Ulkoiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	-17 579	-27 800	-29 854	2 054
Toimintakate	**-17 579**	**-27 800**	**-29 854**	**2 054**

Sisäiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	0	0		0
Toimintakulut	0	-48 600	- 44 935	-3 665
Toimintakate	**0**	**-48 600**	**- 44 935**	**-3 665**

Ulkoiset ja sisäiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	-51 547	-76 400	-74 789	-1 611
Toimintakate	**-51 547**	**-76 400**	**-74 789**	**-1 611**

1.11.4.6 Liikunta ja ulkoilu

Päämäärät 2022:
Kuntalaisten omaehtoista liikkumista pyritään lisäämään entisestään. Lisäksi kuntalaisia kuullaan uusien ideoiden toivossa.

Luodaan kuntalaisille positiivista asennetta liikkumista kohtaan ja tarjotaan liikuntaneuvontaa ja yksilöllistä ohjausta.

Ulkoliikuntapaikkojen kehittäminen tuo uusia vapaa-ajan mahdollisuuksia kuntalaisille.

Yhteistyön ylläpitoa paikallisten urheiluseurojen, yhdistysten ja yksityisten toimijoiden kanssa

Erityisliikunnan tarjonnan turvaaminen seutukuntayhteistyönä

Vapaa-ajan kalenterin käyttöä pidetään edelleen tärkeänä työkaluna palvelemassa käyttäjiä.

Aukkokohtia pyritään täyttämään.

Mittarit:
Kuntalaisten terveys ja hyvinvointi lisääntyy.

Ulkoliikuntapaikoilla on terveyttä ja hyvinvointia lisäävä vaikutus, jotka edistävät myös sosiaalista kanssakäymistä.

Liikuntaryhmien pitäminen nykyisellä tasolla tavoitteena.

Ammattitaitoisen ohjaajaresurssin hyödyntäminen.

Toiminnan monipuolistaminen yksilö- ja ryhmätasolla.

Tiedottamisen lisäämisellä kohti käyttäjäystävällisempää liikunnallista arkea.

Toteuma 2022:
Vuonna 2022 kuntalaisten omaehtoista liikkumista on lisätty rakentamalla kaksi uutta lähiliikuntapaikkaa Pertunmäen liikuntapuistoon. Kesän 2022 alussa rakennettiin pumptrack-rata, joka on lähiliikuntapaikoista ensimmäinen. Pumptrack-rata on lähiliikuntapaikka, joka koostuu maastoon sovitetuista kummuista, kaarteista ja hypyt mahdollistavista kumpuyhdistelmistä. Asfalttipintaisia ratoja voivat käyttää polkupyöräilijöiden lisäksi potkupyöräilijät, rullalautailijat, rullaluistelijat ja potkulautailijat eli scoottaajat. Rata on tarkoitettu eri-ikäisille käyttäjille. Radalla etenemiseen tarvittava vauhti tehdään kumpuja ja kaarteita hyödyntäen koko kehon avulla ”pumppaamalla”.

Syksyllä 2022 valmistui ulkokuntosali, joka on toinen uusista lähiliikuntapaikoista. Ulkokuntosalilla on seitsemän vastuksellista laitetta, jotka ovat kaikkien kuntalaisten vapaassa käytössä. Ulkokuntosalilla voi kuntoilla kaikkina vuodenaikoina.

Paikallisten urheiluseurojen ja yhdistysten kanssa on tehty yhteistyötä esimerkiksi järjestämällä iso valtakunnallinen Unelmien liikuntapäivä 10.5.2022. Unelmien liikuntapäivä oli vuonna 2022 suosittu tapahtuma, jossa oli paljon aktiviteetteja ja siihen osallistui-

vat Ypäjän koulut, päiväkoti, perhepäivähoitajat ja se oli auki kaikille kuntalaisille myös iltapäivällä ja alkuillasta. Unelmien liikuntapäivä on tarkoitus järjestää myös keväällä 2023.

Erityisliikunnan palvelut on järjestetty seutukunnallisena yhteistyönä Forssassa, josta löytyy tarjontaan soveltuva uimahalli sekä esteettömät tilat ja riittävä ryhmätarjonta. Tiedotusta liikuntamahdollisuuksista ja liikuntapaikoista on lisätty kunnan nettisivuilla ja muissa somekanavissa.

Hevosopiston kuntosali on jälleen avattu kuntalaisten ilmaiseen käyttöön tiistaisin ja torstaisin klo 18.00–20.00. Erilaisten liikuntaryhmien vetäjiä, jotka tarjoavat palveluitaan, on lisätty Ypäjällä. Osa ohjaajista toimii oman yrityksensä kautta ja ohjaajaresurssia löytyy myös paikallisen urheiluseuran ja yhdistysten kautta.

Harrastamisen Suomen malli on myös vakiinnuttanut paikkansa Ypäjällä ja sen avulla tarjotaan erilaisia harrastuksia koululaisille varsinaisen koulupäivän jälkeen.

Yksilöllinen liikunnanohjaus ja liikuntaneuvonta on myös tullut pysyväksi palveluksi Ypäjällä. Kuntalaiset saavat yksilöllistä neuvontaa ja yksilöllistä ohjausta. Liikuntaneuvontaa järjestetään sekä nuorille että aikuisille. Syksyllä 2022 aloitettu myös nuorten liikuntaneuvonta on suunnattu kaikille 13–25-vuotiaille ypäjäläisille nuorille, jotka kaipaavat vinkkejä ja avustusta liikuntaan, ravintoon, palautumiseen ja lepoon. Nuorten liikuntaneuvonnasta saa tukea ja vinkkejä aktiivisempaan arkeen sekä liikunnalliseen elämäntapaan.

Ulkoiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	2 235	1 000	2 130	-1 130
Toimintakulut	-56 532	-72 500	-70 279	-2 221
Toimintakate	**-54 297**	**-71 500**	**-68 149**	**-3 351**

Sisäiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	0	0	0	-
Toimintakulut	-99 948	-86 200	-97 726	11 526
Toimintakate	**-99 948**	**-86 200**	**-97 726**	**11 526**

Ulkoiset ja sisäiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	2 235	1 000	2 130	-1 130
Toimintakulut	-156 480	-158 700	-168 005	9 305
Toimintakate	**-154 245**	**-157 700**	**-165 875**	**7 175**

1.11.4.7 Nuorisotyö

Päämäärät 2022:
Nuorisotoimi järjestää toimintaa 6-29 -vuotiaille ypäjäläisille lapsille ja nuorille. Ypäjällä nuorisotoimi noudattaa nuorisolain ohjeistusta sekä Forssan seudun Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa 2017-2020. Haavin aukioloa ja toiminnan sisältöä kehitetään. Pyritään tuottamaan toimintaa kaikkiin ikäryhmiin.

Nuorten kuulemiseen ja osallistamiseen kiinnitetään entistä enemmän huomiota. Nuorisotoimen tavoitteena on lisätä yhteistyötä työpajan sekä Hevosopiston kanssa, jolloin tavoitetaan mahdollisimman suuri osa ypäjäläisistä nuorista.

Etsivän nuorisotyön menetelmien kehittäminen. Etsivä nuorisotyö jatkaa yhteistyötä työpajan kanssa. Etsivän työn Parent-järjestelmän toimivuus. Osallistuminen seutukunnalliseen sekä valtakunnalliseen etsivän työn verkostoon ja työotteen kehittämiseen. Ennalta ehkäisevän etsivän työn kehittäminen osaksi työmuotoa.

Mittarit:
Haavin aukioloajat lisääntyvät ja vakiintuvat. Haavi tarjoaa toimintaa kaikille ikäryhmille. Haavissa on osaavat tuntityöntekijät. Nuorisotila Haavin kävijämäärän vakiinnuttaminen noin 25 nuoreen/ aukioloilta.

Nuorten omaa päätösvaltaa kehitetään edelleen Ypäjän Hevosopiston opiskelijakunnan ja nuorisovaltuuston yhteistyön myötä. Nuorisovaltuuston toiminnan vakiintuminen.

Nuorisovaltuutettujen osallistuminen lautakunnan kokouksiin.

Nuorisotyön tavoitteena on järjestää toimintaa ja tukea nuorten kasvua ja kehitystä osallistuviksi kuntalaisiksi. Perusnuorisotyön, etsivän nuorisotyön ja nuorten työpajan toiminnan työmuotojen välisten tyhjiöiden tiivistämiseksi olemme luomassa uudenlaista työmuotomallia. Aluehallintoviraston paikallisen nuorisotyön kehittämisen erityisavustusta on haettu tämän hankkeen toteuttamiseksi. Tarkoituksena on aloittaa tallitoiminta, joka tulisi tukemaan olemassa olevia työmuotoja ja vastaamaan siihen tarpeeseen, joka on nähty varsinkin toiminnallisten nuorten paikan puuttumisena. Etsivän nuorisotyön työpariksi sekä nuorisopalvelujen toiminnan kehittämiseksi tulee meillä olla kaksi työntekijää.
Nuorisotyö tarvitsee myös tilat, joissa kaikki työmuodot voidaan toteuttaa ja nuorisotyön uutta työmuotoa kehittää.

Toteuma 2022:
Nuorisotoimi on järjestänyt viikoittain tapahtuvaa toimintaa 7–20-vuotiaille. Viikoittain on järjestetty kaksi kerhoa ja sekä vapaata nuorisotila-aikaa keskimäärin kahtena tai kolmena iltana viikossa. Kerhoissa on ollut erilaista ohjelmaa mm. askartelua, leipomista ja leikkimistä. Vapaalla nuorisotila-ajalla on myös leivottu, tehty yhdessä ruokaa, pidetty elokuvailtoja ja muuta yhteistä toimintaa, mitä nuoret ovat toivoneet.

Haavin aukioloaikoja on kehitetty ja ne ovat nyt vakiintuneet. Haavissa työskentelee pääsääntöisesti kaksi työntekijää, nuorisotyöntekijä ja tuntityöntekijä. Haavissa käy keskimäärin noin 15-20 nuorta illassa. Yhteistyö Hevosopiston kanssa on aluilla, mutta yhteistyötä on lisätty hevospitäjän yhtenäiskoulun kanssa koulunuorisotyön myötä. Nuorisotoimi tekee myös tiivistä yhteistyötä Ypäjän seurakunnan nuorisopalveluiden ja muiden seutukuntien nuorisotyöntekijöiden kanssa.

Nuorille on teetetty useita erilaisia kyselyitä sekä nuorisovaltuuston kanssa on sujuvaa yhteistyötä. Nuorisovaltuutetuilla on paikka sivistyslautakunnassa, teknisessä lautakunnassa, kunnanhallituksessa ja kunnanvaltuustossa. Nuorisovaltuutetut käyvät ahkerasti edellä mainituissa kokouksissa. Nuorisovaltuutettuja on myös hyvinvointialueen nuorisovaltuustossa v. 2023 alusta lähtien. Nuorisovaltuuston kokoukset ovat olleet säännöllisesti ja ne ovat olleet päätösvaltaisia.

Haavia käyttää nuorisotoimen lisäksi myös SPR kerran viikossa pitämällä Haavin aamua. Joitakin yksityisiä vuokrauksia on myös ollut. Haavissa on tehty myös sisäilmakartoitus, jonka seurauksena Haaviin tulee uusi lattia kesällä 2023, samalla tehdään myös pientä pintaremonttia, kuten maalataan seiniä.

Ulkoiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	47 075	14 500	14 232	268
Toimintakulut	-95 726	-74 350	-65 533	- 8 817
Toimintakate	**-48 651**	**-59 850**	**-51 301**	**- 8 549**

Sisäiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	0	0	0	-
Toimintakulut	-22 885	-23 400	-23 045	- 355
Toimintakate	**-22 885**	**-23 400**	**-23 045**	**- 355**

Ulkoiset ja sisäiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	47 075	14 500	14 232	268
Toimintakulut	-118 611	-97 750	-88 578	- 9 172
Toimintakate	**-71 536**	**-83 250**	**-74 346**	**- 8 904**

SIVISTYSLAUTAKUNTA, ULKOISET TUOTOT JA KULUT YHTEENSÄ

	TP 2021	TA 2022	TOT. 2022	EROTUS
TOIMINTATUOTOT	179 646	137 000	104 578	32 422
TOIMINTAKULUT	-3 299 048	-3 327 350	-3 421 015	93 665
TOIMINTAKATE	**-3 119 403**	**-3 190 350**	**-3 316 437**	**126 087**

SIVISTYSLAUTAKUNTA, SISÄISET TUOTOT JA KULUT YHTEENSÄ

	TP 2021	TA 2022	TOT. 2022	EROTUS
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	-
TOIMINTAKULUT	-855 657	-736 900	-820 670	83 770
TOIMINTAKATE	**-855 657**	**-736 900**	**-820 670**	**83 770**

SIVISTYSLAUTAKUNTA, ULKOISET JA SISÄISET TUOTOT JA KULUT YHTEENSÄ

	TP 2021	TA 2022	TOT. 2022	EROTUS
TOIMINTATUOTOT	179 646	137 000	104 578	32 422
TOIMINTAKULUT	-4 154 705	-4 064 250	-4 241 686	177 436
TOIMINTAKATE	**-3 975 059**	**-3 927 250**	**-4 137 107**	**209 857**

1.11.5 Teknisen lautakunnan lupajaosto

1.11.5.1 Lupa- ja valvontapalvelut

Päämäärät 2022:

Ypäjäläinen rakennettu ympäristö ja maaseutu on terveellinen, turvallinen, puhdas ja viihtyisä asua sekä harjoittaa yritystoimintaa. Ympäristö ja olosuhteet vastaavat käyttäjien tarpeita parhaalla mahdollisella tavalla.

Rakentamisen ja ympäristötoimen seudullinen yksikkö antaa alaan liittyvää palvelua ja neuvontaa asiantuntevasti ja asiakkaiden tarpeita vastaavasti.

Ympäristön käyttöä, rakentamista ja tilaa seurataan mahdollisia ongelmatilanteita ennaltaehkäisten.

Mittarit:
Ypäjän asukasluku on lähtenyt kasvuun.

Rakennus- ja ympäristölupahakemukset käsitellään viivytyksettä, yksittäinen tavanomainen rakennuslupa 14 vuorokauden sisällä saapumispäivästä päätöksen antopäivään.

Ympäristökatselmus pidetään kerran vuodessa.

Toteuma 2022:

Rakennusvalvonta
Rakennus- ja toimenpidelupahakemuksista sekä ilmoituksista on tehty päätöksiä yhteensä 53 kpl, hakemusten ja ilmoitusten keskimääräinen käsittelyaika on ollut noin 20 pv riippuen lupatyypistä. Rakennuslupien keskimääräinen käsittelyaika on ollut 11 päivää. Uusien asunrakennusten lupapäätöksiä on ollut 1 kpl. Poikkeamislupapäätöksiä on tehty 1 kpl.
Suoritettuja katselmuksia on ollut yhteensä 170 kpl.

Ympäristönsuojelu:
Ympäristötoimessa käsiteltyjä ympäristölupapäätöksiä on ollut 1 kpl, ympäristöluvan raukeamispäätöksiä on tehty 9 kpl, meluilmoituksia on käsitelty 1 kpl, nitraattiasetuksen mukaisia ilmoituksia on käsitelty 9 kpl.
Tarkastuksia on tehty yhteensä 8 kpl.

Ulkoiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	14 785	16 500	16 184	316
Toimintakulut	-67 821	-76 700	-71 617	-5 083
Toimintakate	**-53 036**	**-60 200**	**-55 433**	**-4 767**

Sisäiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	180	0	0	0
Toimintakulut	-3 970	0	-4 031	4 031
Toimintakate	**-3 790**	**0**	**-4 031**	4031

Ulkoiset ja sisäiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	14 965	16 500	16 184	316
Toimintakulut	-71 791	-76 700	-75 648	- 1 052
Toimintakate	**-56 826**	**-60 200**	**-59 464**	**-736**

1.11.6 Tekninen lautakunta

1.11.6.1 Yleiset alueet

Päämäärät 2022:

Liikenneväylien, puistojen, liikuntapaikkojen ja muiden yleisten alueiden hyvällä hoidolla pidetään kunta viihtyisänä.

Kuntalaisille tarjotaan laadukkaat sekä turvalliset puitteet liikkumiseen, liikuntaan ja muuhun ulkoiluun.

Mittarit:
- yleisten alueiden kunnossapitotasoa parannetaan

- yksityisteiden kunnossapitoavustukset maksetaan tiekunnille syyskuun loppuun mennessä
- yleisten alueiden ja välineiden kuntotarkastus on pidetty toukokuun loppuun mennessä

- edistetty seudullisesti Loimijoen moninaiskäyttöä

- yleisten teiden kehittämishankkeita on saatu Ely-keskuksen hankeohjelmiin

Toteuma:
Runsasluminen talvi ja säätilojen vaihtelut ovat lisänneet yleisten alueiden auraus- ja hiekoituskustannuksia.
Yleisten alueiden ja välineiden kuntotarkastus on pidetty 13.5.2022.
Papalintien leikkipuistoon rakennettiin lasten motoriikkaa kehittävä kiipeilyteline.
Liikunta-alueiden palvelutasoa on parannettu mm. Pumptrack- radan, ulkokuntosalin ja Beach Volley kentän rakennushankkeilla yhteistyössä kunnan vapaa-aikatoimen kanssa. Samassa yhteydessä frisbeegolf-radan läheisyydestä poistettiin ikääntynyttä, ympäristölle vaaraksi olevaa puustoa ja kunnostettiin puistoaluetta.
Murskan alueella laajennettiin parkkialuetta ja lunastettiin kunnalle alueella vuokralla oleva wc- parakki.
Ypäjän kunta on mukana Loimijoki-hankkeessa, jonka tavoitteena on mm. Loimijoen alueen vesientilan parantaminen.
Varsanojantien ja Kartanonkyläntien risteysalueen suojatielle ja linja-autopysäkille rakennettiin kevyenliikenteen väylä.
Uudenmaan Ely- keskuksen vuoden 2022 päällystys ohjelmassa on ollut mm. Kuusjoentien, Koskentien, Ypäjänkyläntien, Varsanojantien, Kurjenmäentien ja 10-tien kunnostus ja päällystys toimenpiteet.
Syksyllä Uudenmaan Ely-keskuksen toimesta pääosa päällystetystä Hyrsynkulmantiestä muutettiin soratieksi, kunnan toiveena hankkeessa oli tieosan säilyttäminen ja korjaaminen päällystepintaisena.

Ulkoiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	24 853	20 000	10 816	9 184
Toimintakulut	-221 779	-276 700	-256 461	-20 239
Toimintakate	**-196 926**	**-256 700**	**-245 645**	**-11 055**

Sisäiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	93 191	80 400	91 159	-10 759
Toimintakulut	-11 486	-100	-13 111	13 011
Toimintakate	**81 705**	**80 300**	**78 048**	**2 252**

Ulkoiset ja sisäiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	118 044	100 400	101 975	-1 575
Toimintakulut	-233 265	-276 800	-269 572	-7 228
Toimintakate	**-115 221**	**-176 400**	**-167 597**	**-8 803**

1.11.6.2 Kiinteistöt

Päämäärät 2022:
Kunnan omistamat rakennukset ovat hyvässä kunnossa ja kiinteistön hoidossa huomioidaan kestävän kehityksen sekä vastuullisuuden periaatteet.

Kunnan omistamia metsätiloja hoidetaan metsätaloussuunnitelman mukaisesti niin, että metsänhoidossa on huomioitu myös alueiden monipuolinen virkistyskäyttö.

Kunnalla on tarjolla kysynnän mukaisesti tontteja, vuokra-asuntoja sekä toimitiloja.

Mittarit:
- seudullinen sotekiinteistöjen selvitys on käynnistetty
- kunnan toiminnan kannalta tarpeettomista ja vähällä käytöllä olevista rakennuksista luovutaan
- valmistuskeittiöiden muutosselvitys laaditaan yhteistyössä ruokahuollon kanssa
- rakennusten kunnossapitotarveselvitys (PTS) on käynnistetty
- vajaatuottoisia metsätiloja ja kiinteistöjä myydään talousarvion edellyttämässä laajuudessa
- tonttien myyntitoimintaa on tehostettu ja tontteja on myyty
- vajaatuottoisia huoneistoja myydään talousarvion edellyttämässä laajuudessa

Toteuma:
Sote-kiinteistöselvitystä on tehty yhteistyössä seutukunnan ja Kanta-Hämeen hyvinvoin-

tialueen henkilöstön kanssa.
Ypäjän kunta on mukana Maakuntien tilakeskuksen Kuntien tilatieto-hankkeessa.
Kunnan rakennusten kunnossapidon ja kulutusseurannan tehostamiseksi otettiin loppuvuodesta käyttöön rakennusten ylläpitojärjestelmä, joka toimii myös sähköisenä huoltokirjana.

Päiväkodin piha-alueen saneerauksen yhteydessä uusittiin pääosa päiväkodin leikkivälineistä ja muulle pihakalustolle tehtiin vuosihuolto. Päiväkodin Ylätalon aidattua pihaaluetta laajennettiin pihan toiminnallisuuden ja turvallisuuden parantamiseksi.

Kirjastoon kunnostettiin toimitilat esiopetusta varten ja huoltomaalattiin rakennuksen Perttulantien puoleinen julkisivu. Kirjaston iv-kanavien puhdistus ja toiminnan tarkastus tehtiin vuodenvaihteessa.
Yhtenäiskoulun Kartanonyksikön rakenteellista turvallisuutta parannettiin uusimalla rakennuksen lukitusjärjestelmät.
Koulurakennusten huoltotöinä tehtiin mm. Kartanon yksikön liikunta- ja ruokasalin lattian lakkaus sekä iv-kanavien puhdistus ja toiminnan tarkastus vuodenvaihteessa.

Kunnantoimiston esteettömyyden parantamiseksi käynnistettiin toimenpiteet lavaporrashissin rakentamiseksi toiseen kunnantoimiston portaikkoon, hissin asennus siirtyi vuoden 2023 puolelle.

Kotiseutumuseon rakennusten pärekattojen uusiminen valmistui kesäkuussa, pärekattojen uusiminen tehtiin pääosin aktiivisten talkootyöntekijöiden toimesta.
Kesäteatterin katsomon takaseinäksi rakennettiin ns. tuuliseinä yhteistyössä Ypäjän Musiikkiteatterin kanssa. Tuuliseinä vähentään tuulta teatterin katsomosta ja parantaa teatterin katsomon käytettävyyttä.

Simontie 1 b julkisivusaneerauksen yhteydessä uusittiin rakennuksen vesikate, asuntojen terassien väliaidat ja rakennuksen ulkomaalaus.
Asuinhuoneistojen korjaustöitä on tehty asukkaiden vaihdon yhteydessä.
Yhdessä huoneistossa on kosteusvaurion johdosta tehty laajempi huoneistosaneeraus.
Runsasluminen talvi ja säiden vaihtelu on lisännyt piha-alueiden auraus- ja hiekoituskustannuksia.
Metsähakkuita on tehty vuoden 2021 ja 2022 hakkuusopimusten ja metsänhoitosuunnitelman mukaisesti.

Ulkoiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	1 248 161	1 275 600	1 247 574	28 026
Toimintakulut	-915 785	-938 900	-894 305	- 44 595
Toimintakate	**332 376**	**336 700**	**353 269**	**-16 569**

Sisäiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus

Toimintatuotot	394 298	440 900	407 364	33 536
Toimintakulut	-61 808	-50 400	-58 637	8 237
Toimintakate	**332 490**	**390 500**	**348 727**	**41 773**

Ulkoiset ja sisäiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	1 642 459	1 716 500	1 654 938	61 562
Toimintakulut	-977 593	-989 300	-952 942	-36 358
Toimintakate	**664 866**	**727 200**	**701 996**	**25 204**

1.11.6.3 Vesihuoltolaitos

Päämäärät 2022:
Vesihuoltolaitoksen häiriötön vedenjakelu ja jätevesien johtaminen Loimaalle puhdistettavaksi on normaalioloissa varmistettu kaikille verkostoon liitetyille kiinteistöille.

Mittarit:
- vedenjakelun toimintavarmuutta ja laatua on parannettu
- viemäriverkoston vuotovesien määrää on vähennetty
- Loimaan Vesi -liikelaitoksen ja Ypäjän kunnan vesihuoltolaitoksen yhteistoimintaa on edelleen kehitetty

Toteuma:
Runsaista lumen sulamisvesistä ja Loimijoen tulvimisen johdosta viemäriverkoston vuotovesien määrä on ollut aikaisempia vuosia suurempi.
Vedenjakelussa ei ole ollut merkittäviä häiriötilanteita, vesijohdon verkostovuotoja on ollut 8 kpl.
Verkostovuodot on korjattu heti kun vuoto on paikallistettu**.**

Ulkoiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	401 088	405 000	413 472	-8 472
Toimintakulut	-238 037	-306 300	-242 239	-64 061
Toimintakate	**163 051**	**98 700**	**171 234**	**-72 534**

Sisäiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	45 962	45 600	43 241	2 359
Toimintakulut	-1 055	0	-841	841
Toimintakate	**44 907**	**45 600**	**42 400**	**3 200**

Ulkoiset ja sisäiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	447 049	450 600	456 714	-6 114
Toimintakulut	-239 092	-306 300	-243 080	-63 220
Toimintakate	**207 957**	**144 300**	**213 634**	**-69 334**

1.11.6.4 Palo- ja pelastuspalvelut

Päämäärät 2022:
Palo- ja pelastuspalvelut tuottaa Kanta-Hämeen pelastuslaitos. Laadukkaat palvelut on tuotettu kohtuullisin kustannuksin kunnan riskit huomioiden.

Mittarit:
- toiminta vastaa sovittua palvelutasopäätöstä
- Ypäjän paloasema, kalusto ja miehistöpalvelut säilyvät Ypäjällä

Toteuma:
Ypäjän paloaseman kalustossa ja miehistöpalveluissa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia.

Ulkoiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	0	0	64 081	-64 081
Toimintakulut	-146 132	-157 500	-159 558	2 058
Toimintakate	**-146 132**	**-157 500**	**-95 477**	**-62 023**

Sisäiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	0	0	0	-
Toimintakulut	-8 390	0	-4 891	4 891
Toimintakate	**-8 390**	**0**	**-4 891**	**4 891**

Ulkoiset ja sisäiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	0	0	64 081	-64 081
Toimintakulut	-154 522	-157 500	-164 449	6 949
Toimintakate	**-154 522**	**-157 500**	**-100 368**	**-57 132**

1.11.6.5 Muut tekniset palvelut

Päämäärät 2022:
Teknisen toimen hallinto on hoidettu tehokkaasti kunnan ja kuntalaisten tarpeet huomioiden.

Laadukas jätehuolto on järjestetty yhteistyössä alueen muiden kuntien kanssa Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n puitteissa.

Mittarit:
- työntekijöillä on mahdollisuus osallistua vähintään kahteen koulutustilaisuuteen
- nuoria ja pitkäaikaistyöttömiä työllistetään määrärahojen puitteissa
- tarjotaan kuntouttavan työtoiminnan työskentelymahdollisuuksia
- hyötyjätteiden kierrätystä tehostetaan mm. muovin kierrätyksen osalta

Toteuma:
Kolme pitkäaikaistyötöntä on työllistetty vuoden aikana.
Kuntouttavassa työtoiminnassa oleville on tarjottu työtehtäviä myös teknisen toimen tehtävissä.
Teknisen toimen alueiden kunnossapidossa on kesäkaudella ollut kuukauden jaksoissa yhteensä 10 nuorta.
Teknisen toimen henkilöstöä on kannustettu osallistumaan mm. työkorttikoulutuksiin.

Kaikissa kunnan kiinteistöissä on muovin erilliskeräystä varten hyötyjäteastiat.
Vuoden lopussa laadittiin suunnitelma maankaatopaikan uutta ympäristölupahakemusta varten.
Ypäjän kunta on mukana Pienten kuntien paikkatiedon kehittämishankkeessa ja Kuntien infraomaisuuden kartoitushankkeessa. Hankkeiden tavoitteena on mm. kuntien toiminnan ja palveluiden digitalisaation kehittäminen rakennetun ympäristön toimialalla.

Ulkoiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	8 924	10 000	7 903	2 097
Toimintakulut	-133 115	-168 800	-181 487	12 687
Toimintakate	**-124 191**	**-158 800**	**-173 583**	**-14 783**

Sisäiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	0	0	0	-
Toimintakulut	-14 924	-8 700	-17 273	8 573
Toimintakate	**-14 924**	**-8 700**	**-17 273**	8 573

Ulkoiset ja sisäiset tuotot ja kulut

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	8 924	10 000	7 903	2 097
Toimintakulut	-148 039	-177 500	-198 759	21 259
Toimintakate	**-139 115**	**-167 500**	**-190 856**	**23 356**

Tekninen lautakunta, ulkoiset tuotot ja kulut yhteensä

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	1 683 026	1 710 600	1 743 847	-33 247
Toimintakulut	-1 654 849	-1 848 200	-1 734 049	-114 151
Toimintakate	**28 177**	**-137 600**	**9 798**	**-147 398**

Tekninen lautakunta, sisäiset tuotot ja kulut yhteensä

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	533 451	566 900	541 764	25 136
Toimintakulut	-97 663	-59 200	-94 753	35 553
Toimintakate	**435 788**	**507 700**	**447 011**	60 689

Tekninen lautakunta, ulkoiset ja sisäiset tuotot ja kulut yhteensä

	TP 2021	TA 2022	Tot. 2022	Erotus
Toimintatuotot	2 216 477	2 277 500	2 285 611	-8 111
Toimintakulut	-1 752 511	-1 907 400	-1 828 802	-78 598
Toimintakate	**463 965**	**370 100**	**456 809**	**-86 709**

1.11.7 Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Kuntakonsernin eri osissa toimitaan kunnan strategiasuunnitelmien linjausten mukaan. Kuntakonserni toimii kestävän talouden periaattein ja taloudellisuusajattelu on vahvasti mukana toimintoja järjestettäessä.

Toteuma:

Kunnanhallitus vastaa kunnan omistajaohjauksesta. Keskustelu kuntakonsernin edustajien paremmasta ja ajantasaisemmasta informoinnista sekä ohjauksesta on aloitettu osana sisäisen valvonnan uudistamista. Kunnan keskeiset strategiset linjaukset ovat olleet kuitenkin konserniyhteisöissä kuntaa edustavien tiedossa ja niitä on soveltuvin osin edistetty tytäryhteisöissä ja kunnan päätösvallan antamissa puitteissa osakkuusyhteisöissä ja kuntayhtymissä.

1.12 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Sisäiset ja ulkoiset menot					
Toimintatuotot	**3 309**	**0**	**3 309**	**3 361**	**-52**
Myyntituotot	1 333	0	1 333	1 439	-106
Maksutuotot	83	0	83	79	4
Tuet ja avustukset	157	0	157	120	37
Muut toimintatuotot	1 736	0	1 736	1 723	13
Toimintakulut	**-16 881**	**-53**	**-16 934**	**-16 619**	**-315**
Henkilöstökulut	-3 988	-18	-4 006	-4 134	128
Palvelujen ostot	-10 820	-20	-10 840	-10 489	-351
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-1 057	0	-1 057	-1 068	11
Avustukset	-255	-15	-270	-262	-8
Muut toimintakulut	-761	0	-761	-666	-95
Toimintakate	**-13 572**	**-53**	**-13 625**	**-13 258**	**-367**
Verotulot	8 607	0	8 607	9 357	-750
Valtionosuudet	5 603	0	5 603	5 763	-160
Rahoitustuotot ja -kulut	**3**	**0**	**3**	**14**	**-11**
Korkotuotot	1	0	1	4	-3
Muut rahoitustuotot	4	0	4	18	-14
Korkokulut	-1	0	-1	-6	5
Muut rahoituskulut	-1	0	-1	-2	1
Vuosikate	**641**	**-53**	**588**	**1 876**	**-1 288**
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-633	0	-633	-673	40
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	**8**	**-53**	**-45**	**1 203**	**-1 248**
Poistoeron vähennys	13	0	13	13	0
Varausten lisäys/vähennys	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä / alijääm	**21**	**-53**	**-32**	**1 216**	**-1 248**

1.13 Verotulojen erittely

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Verotulot					
Tulovero	7 705	0	7 705	8 300	-595
Osuus yhteisöveron tuotosta	326	0	326	434	-108
Kiinteistövero	576	0	576	624	-48

Vuosi	Kunnan tuloveropro-sentti
2015	21,00
2016	21,00
2017	21,50
2018	21,50
2019	21,50
2020	22,00
2021	22,00
2022	22,00

1.14 Valtionosuuksien erittely

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Valtionosuudet					
Kunnan peruspalvelujen					
valtionosuus, ml. tasaukset	5 603	0	5 603	4 651	952
Opetus- ja kulttuuritoimen					
muut valtionosuudet	0	0	0	-529	529
Verotulomenetysten korvaus	0	0	0	1 641	-1 641
Yhteensä	**5 603**	**0**	**5 603**	**5 763**	**-160**

1.15 Investointien toteutuminen

KUNNANHALLITUS

9601 **Kiinteistöt**

	Kustannus-arvio	TA 2022	TOT 2022	TOT-%	Poikkeama
Menot		30 000	60 412	201,4 %	30 412
Tulot		0	-13 087	0,0 %	- 13 087
Nettomeno		*-30 000*	*-73 499*	*-201,4 %*	*17 325*

Kuntakeskuksen tulevien vuosien kasvumahdollisuuden turvaaminen maata hankkimalla.

Toteuma:

Myyty tontti, saatu Manttaalikuntasäätiön purkauduttua Metsä Board Oyj:n osakkeita sekä sijoitettu Metsäliitto Osuuskunnan osakkeisiin.

SIVISTYSLAUTAKUNTA

9704 **Heporannan päiväkodin piharemontti**

	Kustannus-arvio	2022	TOT 2022	TOT-%	Poikkeama
Menot	kesken	25 000	24 725	98,9 %	-275
Tulot		0	0	0,0 %	0
Nettomeno		*-25 000*	*-24 725*	*-98,9 %*	*-275*

Pihan toiminta-alueen ja leikkivälineiden saneeraus sekä aurinkosuojakatoksen asennus.

Toteuma:

Päiväkodin pihan toiminnallisuutta parannettiin uusilla leikki- ja kiipeilyvälineillä sekä leikkimökillä, muihin laitteisiin tehtiin huoltokorjaukset, piha-alue kunnostettiin ja aidattua aluetta laajennettiin.

9700 **Yhtenäiskoulu Kartanon yksikkö**

	Kustannus-arvio	2022	TOT 2022	TOT-%	Poikkeama
Menot	kesken	12 000	14 911	124,3 %	2 911
Tulot		0	13 000	0,0 %	-13 000
Nettomeno		*-12 000*	*-1 911*	*-124,3 %*	*-10 089*

Kartanon yksikön rakenteellisen turvallisuuden parantaminen 12 000 €.

Toteuma:

Yhtenäiskoulun Kartanon yksikön rakenteellista turvallisuutta parannettiin uusimalla rakennuksen kaikkien ovien lukitukset. Samalla tehtiin kaikkiin rakennuksen oviin toiminnan tarkastus ja huolto.

009705 **Ulkokuntosali**

	2022	TOT 2022	TOT-%	Poikkeama
Menot	36 000	34 283	95,2 %	-1 717
Tulot	10 800	10 800	100,0 %	0
Nettomeno	*-25 200*	*-23 483*	*93,2 %*	*-1 717*

Ulkokuntosalit ovat helppo keino kannustaa terveellisempään elämään ja ovat suosittuja. Ulkokuntosalille tulisi noin 8–9 vastuksellista ulkokuntosalilaitetta, jotka olisivat kaikkien kuntalaisten käytössä. Alustava arvio ulkokuntosalin hinnaksi on noin 33 000 € sisältäen maanrakennustyöt. Ulkokuntosalin rakentaminen alkaisi keväällä 2022, mikäli hanke saa myönteisen avustuspäätöksen (avustuksen osuus 70 %).

Toteuma:

Ulkokuntosali rakennettiin Pertunmäen liikuntapuistoon syksyllä 2022. Laitetoimittajaksi valittiin Leikkiset Oy ja maanrakennustöistä vastasi Konepalvelu Markkula.
Ulkokuntosali on tarkoitettu kaikkien kuntalaisten käyttöön ja siellä voi kuntoilla kaikkina vuodenaikoina. Ulkokuntosalilla on seitsemän vastuksellista laitetta ja näiden laitteiden käytön opastusta voidaan järjestää kuntalaisille tarvittaessa. Laitteet ovat vaakasoutu, hauiskääntö, pystypunnerrus, reiden ojennus, penkkipunnerrus, vatsarutistus ja jalkakyykky.

Ulkokuntosalille on suunnitteilla opastetaulu ja sitä voidaan myöhemmin tarvittaessa laajentaa.

Kunta sai ulkokuntosalin rakentamiseen aluehallintoviraston myöntämän valtionavustuksen 10 800 euroa luonnon virkistyskäyttöön tarkoitetun liikuntapaikkarakentamisen määrärahasta (päätös 1.6.2022 ESA-VI/9152/2022).

Hankeselvitys ja viimeinen maksatushakemus jätetään aluehallintovirastolle helmikuussa 2023.

009706 **Pumptrack-rata**

	2022	TOT 2022	TOT-%	Poikkeama
Menot	45 000	42 389	94,2 %	-2 611
Tulot	23 800	23 853	100,2 %	-53
Nettomeno	*-21 200*	*-18 537*	*87,4 %*	*-2 663*

Pumptrack-rata on lähiliikuntapaikka, joka koostuu maastoon sovitetuista kummuista, kaarteista ja hypyt mahdollistavista kumpuyhdistelmistä. Sitä voivat käyttää polkupyöräilijöiden lisäksi potkupyöräilijät, rullalautailijat, rullaluistelijat ja potkulautailijat.
Hankkeen rakentaminen alkaisi keväällä 2022. Hankkeen toteutuminen edellyttää myönteisen avustuspäätöksen saamista (arvio 70 %).

Toteuma:

Kesän 2022 alussa rakennettiin pumptrack-rata Pertunmäen liikuntapuistoon. Pumptrack-rata on lähiliikuntapaikka, joka koostuu maastoon sovitetuista kummuista, kaarteista ja hypyt mahdollistavista kumpuyhdistelmistä. Radalla etenemiseen tarvittava vauhti tehdään kumpuja ja kaarteita hyödyntäen koko kehon avulla ”pumppaamalla”. Taitojen kehittyessä polkemista tai vauhdin potkuttelua ei tarvita lainkaan.
Asfalttipintaisia ratoja voivat käyttää polkupyöräilijöiden lisäksi potkupyöräilijät, rullalautailijat, rullaluistelijat ja potkulautailijat eli scoottaajat. Rata on tarkoitettu eri-ikäisille käyttäjille. Taitojen karttuessa radalta löytyy aina uusia haasteita, jotka mahdollistavat mielekkään liikkumisen radalla vuodesta toiseen.
Hankkeen yksi tärkeimmistä tavoitteista on lasten ja nuorten liikunnan määrän kasvattaminen ja heidän hyvinvointinsa ja viihtyvyytensä tukeminen sekä sosiaalisten kontaktien lisääntyminen.
Pertunmäen liikuntapuiston pumptrack-rata on tehty omana suunnittelutyönä ja maanrakennustöistä vastasi ÄssÄllä Oy.

Hanke on saanut myönteisen rahoituspäätöksen Hämeen ELY-keskukselta 13.4.2022/ hankenumero 189302. Hanke toteuttaa Manner-Suomen maaseutuohjelman mukaista toimenpidettä "Vapaa-aika ja matkailuinvestoinnit". Hankkeen Leader-ryhmä on paikallinen toimintaryhmä LounaPlussa ry, jonka strategiasta toteutuu "Hyvinvointia yhteisöllisyydestä" -painopistealue. Myönnetyn tuen suuruus on 23 852,50 euroa, josta EU:n osuus on 9 541,00 euroa ja valtion 10 222,50 euroa.
Hankkeen loppuselvitys ja maksatushakemus on jätetty Ruokaviraston Hyrrä-asiointipalveluun 31.1.2023/ täydennyspyyntö 3.2.2023. Maksupäätös saapui 15.2.2023.

Hämeen ELY-keskuksen tarkastaja on käynyt 8.2.2023 tarkistamassa kyseisen investointikohteen ja sitä koskevan kirjanpidon.

9707 **Rautarinteen valaistuksen uusiminen**

	2022	TOT 2022	TOT-%	Poikkeama
Menot	10 000	8 380	83,8 %	-1 620
Tulot	0	0	0,0 %	0
Nettomeno	*-10 000*	*-8 380*	*-83,8 %*	*-1 620*

Rautarinteen valaistus uusitaan led-valaistukseksi, jota ohjataan käytön ja valaistustarpeen mukaisesti.

Toteuma:

Rautarinteen valaistus uusittiin led- valaistukseksi, valaistusteho määräytyy Rautarinteen taikka kuntoportaiden käytön mukaan. Valaistuksen yhteydessä asennetiin alueelle myös laskuri joka mittaa portaiden käyttöä.

TEKNINEN LAUTAKUNTA

9606 **Liikenneväylät**

	Kustannus-arvio	2022	TOT 2022	TOT-%	Poikkeama
Menot		50 000	51 174	102,3 %	1 174
Tulot		0	0	0,0 %	0
Nettomeno		*-50 000*	*-51 174*	*-102,3 %*	*1 174*

2022 - 2025 Kaavateiden perusparannus

Toteuma:

Varsanojantien ja Kartanonkyläntien risteysalue korjattiin ja turvallisuutta parannettiin rakentamalla kevyenliikenteenväylä Varsanojantien suojatieltä linja-autopysäkille ja Kartanonkylän tielle.

9607 **Valaistus**

	Kustannus-arvio	2022	TOT 2022	TOT-%	Poikkeama
Menot		30 000	23 157	77,2 %	-6 843
Tulot		0	0	0,0 %	0
Nettomeno		*-30 000*	*-23 157*	*-77,2 %*	*-6 843*

2022-2025 Vanhan katuvalaistuksen uudistaminen led-tekniikalla.

Toteuma:

Pertunmäen alueelle rakennettiin yhteistyöhankkeena uusi katuvalaistuskaapelointi ja valaisimien perustukset Lepolantielle, Pertuntielle, Urheilutielle, Pekankujalle, Lepäntielle ja Liljanpolulle. Hanke jatkuu vuonna 2023.

Vesihuoltolaitos

9608 **Vesijohtoverkosto**

	Kustannus-arvio	2022	TOT 2022	TOT-%	Poikkeama
Menot		50 000	30 609	61,2 %	-19 391
Tulot		0	0	0,0 %	0
Nettomeno		*-50 000*	*-30 609*	*-61,2 %*	*-19 391*

2022 - 2025 Vesijohtoverkoston saneeraus ja täydennysrakentaminen.

Toteuma:

Uutta vesijohtoverkostoa rakennettiin Vt 10 varrelle, lisäksi vesijohtoverkostossa tehtiin joitakin verkoston saneeraustoimenpiteitä.
Loimijoen alittavan vesijohdon saneeraussuunnitelma valmistui alkuvuodesta 2022.

9609 **Viemäriverkosto**

	Kustannus-arvio	2022	TOT 2022	TOT-%	Poikkeama
Menot		50 000	0	0,00	-50 000
Tulot		0	0	0,0 %	0
Nettomeno		*-50 000*	*0*	*0,00*	*-50 000*

2022 - 2025 Viemäriverkoston saneeraus ja täydennysrakentaminen.

Toteuma:

Viemäriverkostossa on tehty joitakin verkoston saneeraustoimenpiteitä, kustannukset on kirjattu suoraan käyttötalouteen.

9605 **Puistot**

	Kustannus-arvio	2022	TOT 2022	TOT-%	Poikkeama
Menot		20 000	20 805	104,0 %	805
Tulot		0	0	0,0 %	0
Nettomeno		*-20 000*	*-20 805*	*104,0 %*	*805*

2022-2025 Loimijoen ranta-alueen ja muiden puistoalueiden perusparantaminen.

Toteuma:

Pertunmäen puistoalueen saneerausta on tehty Pumptrack-radan rakentamisen yhteydessä.
Papalintien leikkipuistoon rakennettiin lasten motoriikkaa kehittävä kiipeilyteline ja kunnostettiin puistoalue ja muut leikki- ja kiipeilyvälineet.

9699 **Murska**

	Kustannus-arvio	2022	TOT 2022	TOT-%	Poikkeama
Menot		30 000	31 988	106,6 %	1 988
Tulot		0	0	0,0 %	0
Nettomeno		*-30 000*	*-31 988*	*106,6 %*	*1 988*

2022 Pysäköintialueen laajennus ja wc-parakin hankinta.

Toteuma:

Murskan pysäköintialuetta laajennettiin ja alueella oleva wc-parakki hankittiin kunnan omistukseen.
Tehdyt toimenpiteet parantavat yleisötilaisuuksien liikenneturvallisuutta ja alueen wc -palveluita.

9703 **Simontie 1 A ja B**

	Kustannus-arvio	2022	TOT 2022	TOT-%	Poikkeama
Menot		70 000	71 897	102,7 %	1 897
Tulot		0	0	0,0 %	0
Nettomeno		*-70 000*	*-71 897*	*102,7 %*	*1 897*

2022 Vuokrarivitalo Simontie 1 B vesikaton uusiminen ja julkisivusaneeraus

Toteuma:

Vuokrarivitalo Simontie 1 B vesikatto uusittiin, parannettiin paloturvallisuutta huoneistojen välisillä yläpohjan palokatkoilla, ulkomaalattiin rakennus ja rakennettiin takapihan terasseille uudet väliaidat.

9708 **Kunnantoimisto**

	Kustannus-arvio 2022	TOT 2022	TOT-%	Poikkeama
Menot	40 000	14 005	35,0 %	-25 995
Tulot	0	0	0,0 %	0
Nettomeno	*-40 000*	*-14 005*	*-35,0 %*	*-25 995*

2022 Lavaporrashissit kunnantoimiston portaikkoon, invaluiskan muutokset.

Toteuma:

Kunnantoimiston lavaporrashissin hankintapäätös on tehty, portaikko rakennettiin asennusvalmiiksi, hissin asennus siirtyi vuoden 2023 puolelle.

9702 **Palvelukeskus**

	Kustannus-arvio 2022	TOT 2022	TOT-%	Poikkeama
Menot	40 000	3 802	9,5 %	-36 198
Tulot	0	0	0,0 %	0
Nettomeno	*-40 000*	*-3 802*	*-9,5 %*	*-36 198*

2022 Palvelukeskuksen hoivaosaston muutoksen jatkosuunnittelu asumisyksiköksi.
Kustannukset ja aikataulu tarkentuvat suunnitteluun ja sotekiinteistöjen hallintaan liittyvissä neuvotteluissa.

Toteuma:

Palvelukeskuksen hoivaosaston muutoksen luonnossuunnittelua asumispalveluyksiköksi on jatkettu FSHKY:n kanssa. Tarkempi jatkosuunnittelu tehdään yhteistyössä Kanta-Hämeen hyvinvointialueen kanssa, joten jatkosuunnittelu siirtyi vuodelle 2023.

xxx **Päiväkodin aurinkosähköjärjestelmä**

	Kustannus-arvio 2022	TOT 2022	TOT-%	Poikkeama
Menot	20 000	0	0,0 %	-20 000
Tulot	0	0	0,0 %	0
Nettomeno	*-20 000*	*0*	*0*	*-20 000*

2022 Päiväkodille rakennetaan katolle asennettava aurinkosähköjärjestelmä ja sähköauton latauspiste.

Toteuma:

Päiväkodin aurinkosähköjärjestelmän hankintapäätös on tehty, mutta komponenttipulan johdosta asennus siirtyy vuodelle 2023.

Investoinnit yhteensä

	TA 2022	TOT 2022	Tot-%	Poikkeama
Menot	558 000	432 537	77,5 %	-125 463
Tulot	*34 600*	*34 566*	99,9 %	-34
Nettomeno	-523 400	-397 972	76,0 %	-125 497

1.16 Rahoitusosan toteutuminen

1.000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama Ylitys + Alitus -
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	641	-53	588	1 876	-1 288
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserä					
Pakolliset varaukset	0	0	0	0	0
Muut tulorahoituksen korjauserät	-40	0	-40	-1	-39
Investointien rahavirta					
Investointimenot	0	32	32	-372	404
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	-44	-44	48	-92
Pysyvien vastaavien hyödykk. luov.tulot	40	0	40	-73	113
Toiminta ja investoinnit, netto	**641**	**-65**	**576**	**1 478**	**-902**
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainojen lisäys	0	0	0	0	0
Antolainojen vähennys	0	0	0	7	-7
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0	0	0	-26	26
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	-2 050	2 050
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	0	367	-367
Vaikutukset maksuvalmiuteen	**641**	**-65**	**576**	**-224**	**800**

1.17 Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

1.000 €	Määräraha					Tuloarviot				
	Alkup TA	TA:n muutokset	TA muut jälkeen	Toteutuma	*Poikkeama*	Alkup TA	TA:n muutokset	TA muut jälkeen	Toteutuma	*Poikkeama*
KÄYTTÖTALOUSOSA										
Keskusvaalilautakunta										
Vaalit	-8	0	-8	-7	*-1*	3	0	3	5	*-2*
Tarkastuslautakunta										
Hallinnon ja talouden tarkastus	-9	0	-9	-9	*0*	0	0	0	0	*0*
Kunnanhallitus										
Johtamispalvelut	-887	0	-887	-796	*-91*	47	0	47	41	*6*
Hallintopalvelut	-500	0	-500	-538	*38*	42	0	42	343	*-301*
Sosiaalipalvelut	-3 863	0	-3 863	-3 623	*-240*	0	0	0	0	*0*
Terveyspalvelut	-4 661	0	-4 661	-4 520	*-141*	0	0	0	0	*0*
Puhtaus- ja ruokapalv.	-956	0	-956	-973	17	786	0	786	565	221
Lomituspalvelut	0	0	0	-5	*5*	0	0	0	0	*0*
Sivistyslautakunta										
Peruskoulutus ja opetustoimen hallinto	-2 435	0	-2 435	-2 588	*153*	47	0	47	22	*25*
Muut koulutuspalvelut	-128	0	-128	-135	*7*	0	0	0	0	*0*
Kirjasto	-148	0	-148	-150	*2*	1	0	1	1	*0*
Varhaiskasvatus	-1 021	0	-1 021	-1 038	17	74	0	74	66	8
Liikunta ja ulkoilu	-159	0	-159	-168	*9*	1	0	1	2	*-1*
Nuorisotyö	-80	-18	-98	-89	*-9*	14	0	14	14	*0*
Kulttuuritoimi	-76	0	-76	-75	*-1*	0	0	0	0	*0*
Rakennuslautakunta										
Lupa- ja valvontapalvelut	-77	0	-77	-76	*-1*	16	0	16	16	*0*
Tekninen lautakunta										
Yleiset alueet	-242	-35	-277	-270	*-7*	100	0	100	102	*-2*
Rakennukset	-970	0	-970	-936	*-34*	1 615	0	1 615	1 537	*78*
Vesihuoltolaitos	-306	0	-306	-243	*-63*	451	0	451	457	*-6*
Palo- ja pelastuspalvelut	-158	0	-158	-164	*6*	0	0	0	64	*-64*
Muu tekniset palvelut	-178	0	-178	-199	*21*	10	0	10	8	*2*
Maa- ja metsätilat	-19	0	-19	-17	*-2*	102	0	102	118	*-16*
Yhteensä	-16 881	-53	-16 934	-16 619	*-315*	3 309	0	3 309	3 361	*-52*

	Alkup TA	TA:n muutok-set	TA muut jälkeen	Toteutuma	*Poikkeama*	Alkup TA	TA:n muutok-set	TA muut jälkeen	Toteutuma	*Poikkeama*
TULOSLASKELMAOSA										
Verotulot	0	0	0	0	*0*	8 607	0	8 607	9 357	*-750*
Valtionosuudet	0	0	0	0	*0*	5 603	0	5 603	5 763	*-160*
Korkotulot	0	0	0	0	*0*	1	0	1	4	*-3*
Muut rahoitustulot	0	0	0	0	*0*	4	0	4	17	*-13*
Korkomenot	-1	0	-1	-7	*6*	0	0	0	0	*0*
Muut rahoitusmenot	-1	0	-1	-2	*1*	0	0	0	0	*0*
INVESTOINTIOSA										
Kunnanhallitus										
Kiinteistöt	-30	0	-30	0	*-30*	0	0	0	*-73*	*73*
Sivistyslautakunta										
Heporannan piharemontti	-25	0	-25	-25	*0*	0	0	0	*0*	*0*
Ulkokuntosali	-33	0	-33	-34	*1*	23	0	23	*11*	*12*
Kartanon yksikkö	-12	0	-12	-15	*3*	0	0	0	*13*	*-13*
Päiväkodin aurinkosähköjärj.	-20	0	-20	0	*-20*	0	0	0	*0*	*0*
Pumptrac-rata	-80	0	-80	-42	*-38*	56	0	56	*24*	*32*
Tekninen lautakunta										
Liikenneväylät	-50	0	-50	-51	*1*	0	0	0	0	*0*
Murska	-30	0	-30	-32	*2*	0	0	0	0	*0*
Puistoalueet	-20	0	-20	-21	*1*	0	0	0	0	*0*
Valaistus	-30	0	-30	-23	*-7*	0	0	0	0	*0*
Rautarinteen valaistuksen uus	-10	0	-10	-8	*-2*	0	0	0	0	*0*
Simontie 1 B,vesikatto	-70	0	-70	-72	*2*	0	0	0	0	*0*
Palv.kesk.hoivaos.muutos	-40	0	-40	-4	*-36*	0	0	0	0	*0*
Kunnantoim. lavaporrashissi	-40	0	-40	-14	*-26*	0	0	0	0	*0*
Vesihuoltolaitos										*0*
Vesijohtoverkosto	-50	0	-50	-31	*-19*	0	0	0	0	*0*
Viemäriverkosto	-50	0	-50	0	*-50*	0	0	0	0	*0*
Yhteensä	-590	0	-590	-372	*-218*	79	0	79	-25	*0*

RAHOITUSOSA	Alkup TA	TA:n muutok-set	TA muut jälkeen	Toteutuma	*Poikkeama*	Alkup TA	TA:n muutok-set	TA muut jälkeen	Toteutuma	*Poikkeama*
Antolainauksen muutokset										
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Antolainasaamisten vähenn.	0	0	0	7	-7	0	0	0	0	
Lainakannan muutokset										
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Pitkäaikaisten lainojen vähenr	0	0	0	-26	26	0	0	0	0	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	-2 050	*2 050*	0	0	0	0	
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Muut maksuvalmiuden muutol	0	0	0	367	-367	0	0	0	0	
YHTEENSÄ	0	0	0	-1 702	*1 702*	0	0	0	0	

2 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

2.1 TULOSLASKELMA

TULOSLASKELMA (ULKOINEN)

	1.1.-31.12.2022		01.01.-31.12.2021	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	855 999,38		909 979,14	
Maksutuotot	78 452,84		91 839,62	
Tuet ja avustukset	119 599,31		192 577,02	
Vuokratuotot	1 154 917,88		1 154 485,80	
Muut toimintatuotot	69 895,03	2 278 864,44	49 748,68	2 398 630,26
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-3 267 966,23		-3 169 320,06	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-794 011,68		-781 007,09	
Muut henkilösivukulut	-116 320,17		-135 003,24	
Henkilöstökorvaukset	44 542,84		41 418,45	
Palvelujen ostot	-9 948 622,81		-9 470 161,66	
Aineet tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-1 024 121,34		-1 029 892,00	
Avustukset	-262 074,29		-270 710,89	
Muut toimintakulut	-168 155,15	-15 536 728,83	-202 842,49	-15 017 518,98
Toimintakate		**-13 257 864,39**		**-12 618 888,72**
Verotulot	#	9 357 387,47		8 556 064,04
Valtionosuudet		5 763 458,00		5 433 268,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot		4 038,46		307,50
Muut rahoitustuotot		17 450,19		18 780,10
Korkokulut		-6 542,14		5 997,92
Muut rahoituskulut		-1 964,87		-2 405,74
Vuosikate		**1 875 962,72**		**1 393 123,10**
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-672 751,99		-652 243,96
Arvonalentumiset				
Tilikauden tulos		**1 203 210,73**		**740 879,14**
Poistoeron vähennys		12 686,98		12 686,98
Varausten lisäys/vähennys				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		**1 215 897,71**		**753 566,12**

2.2 RAHOITUSLASKELMA

	1.1.-31.12.2022		1.1.-31.12.2021	
Toiminan rahavirta				
Vuosikate	1 875 962,72		1 393 123,10	
Satunnaiset erät	-		-	
Tulorahoituksen korjauserät	- 767,95	1 875 194,77	- 67 162,85	1 325 960,25
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-372 125,25		-407 205,26	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	47 652,50		37 591,72	
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustul	-72 730,98	-397 203,73	38 500,00	-331 113,54
Toiminnan ja investointien rahavirta		1 477 991,04		994 846,71
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset				
Antolainasaamisten vähennykset	6 727,53	6 727,53	44 569,82	44 569,82
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00		0,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-26 385,28		-35 213,48	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 050 000,00	-2076385,28	0,00	-35 213,48
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja po- muutokse	64 601,15		-3 080,82	
Vaihto-omaisuuden muutos	1 584,50		-249,95	
Saamisten muutos	153 409,99		-212 695,99	
Korottomien velkojen muutos	148 062,56	367 658,20	224 414,45	8 387,69
Rahoituksen rahavirta		-1701999,55		17 744,03
Rahavarojen muutos		-224 008,51		1 012 590,74
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	2 656 702,27		2 880 710,78	
Rahavarat 1.1.	2 880 710,78	-224 008,51	1 868 120,04	1 012 590,74

2.3 TASE

	31.12.2022	31.12.2021
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	176,04	15 264,00
	176,04	15 264,00
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 703 003,58	1 704 963,31
Rakennukset	4 358 034,40	4 323 402,04
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 169 629,91	2 565 914,29
Koneet ja kalusteet	22 289,22	8 785,64
Muut aineelliset hyödykkeet		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	16 554,84	0,00
	8 269 511,95	8 603 065,28
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	2 543 141,30	2 469 280,32
Muut lainasaamiset	85 947,80	92 675,33
	2 629 089,10	2 561 955,65
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
	0,00	0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	595,60	2 180,10
Muu vaihto-omaisuus		
Ennakkomaksut		
	595,60	2 180,10
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Siirtosaamiset		
	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	155 809,52	196 982,41
Lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	61 395,80	56 557,09
Siirtosaamiset	689 969,09	807 044,90
	907 174,41	1 060 584,40
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	100,00	100,00
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	168 188,00	168 188,00
	168 288,00	168 288,00
Rahat ja pankkisaamiset	2 488 414,27	2 712 422,78
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**14 463 249,37**	**15 123 760,21**

VASTATTAVAA	**31.12.2022**	**31.12.2021**
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	7 046 366,18	7 046 366,18
Edellisten tilikausien yli- / alijäämä	2 699 126,50	1 945 560,38
Ed. tilik. Yli-/alijäämä, pakollinen varaus	-101 646,65	-101 646,65
Tilikauden yli- /alijäämä	1 215 897,71	753 566,12
	10 859 743,74	9 643 846,03
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	76 906,70	89 593,68
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	0,00	0,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	82 306,11	82 306,11
Muut toimeksiantojen pääomat	230 890,70	166 289,55
	313 196,81	248 595,66
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 350 086,00	1 368 194,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	5 045,65
Liittymismaksut ja muut velat	477 557,60	459 321,80
Siirtovelat	10 600,00	10 600,00
	1 838 243,60	1 843 161,45
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	0,00	2 050 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	18 108,00	16 294,00
Lainat julkisyhteisöiltä	5 045,65	10 091,28
Saadut ennakot	732,68	1 130,00
Ostovelat	486 120,34	589 111,65
Muut velat	111 471,42	102 035,42
Siirtovelat	753 680,43	529 901,04
	1 375 158,52	3 298 563,39
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**14 463 249,37**	**15 123 760,21**

2.4 KONSERNILASKELMAT

2.4.1 Konsernituloslaskelma

TULOSLASKELMA

	1.1. - 31.12.2022		1.1. - 31.12.2021	
Toimintatuotot	9 676 668,34		9 479 554,10	
Toimintakulut	- 23 319 499,83		-22 293 179,40	
Osuus osakk.yht. voitosta (tapp	5 195,78		13 366,64	
Toimintakate	**- 13 637 635,71**		**-12 800 258,66**	
Verotulot	9 357 387,47		8 556 064,04	
Valtionosuudet	6 314 709,63		5 965 046,46	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	5 943,43		1 989,90	
Muut rahoitustuotot	34 991,75		34 373,34	
Korkokulut	- 18 044,29		-3 548,27	
Muut rahoituskulut	- 2 781,17	20 109,72	-2 745,29	30 069,68
Vuosikate	**2 054 571,11**		**1 750 921,52**	
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	- 983 248,31		-955 593,38	
Tilikauden yli- ja alipariarvot				
Arvonalentumiset	-		-	
Satunnaiset erät	-		-	
Tilikauden tulos		**1 071 322,80**		**795 328,14**
Tilinpäätössiirrot		658,55		-195,08
Tilikauden verot		-8 953,87		4 345,82
Laskennalliset verot		-10 558,66		-6 314,05
Vähemmistöosuudet		26,45		-78,25
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		**1 052 495,27**		**793 086,58**

2.4.2 Konsernin rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA

	11.1.-31.12.2022		1.1.-31.12.2021	
Toiminan rahavirta				
Vuosikate	2 054 571,11		1 750 921,52	
Satunnaiset erät	-		-	
Tilikauden verot	- 8 953,87		- 4 345,82	
Tulorahoituksen korjauserät	551,74	2 046 168,98	- 80 220,03	1 666 355,67
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-778 321,51		-867 512,59	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	47 652,50		37 651,73	
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustu	-51 420,80	-782 089,81	70 257,23	-759 603,63
Toiminnan ja investointien rahavirta		1 264 079,17		906 752,04
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	-135,62		-27,40	
Antolainasaamisten vähennykset	7 530,26	7 394,64	44 922,99	44 895,59
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	607 245,95		324 886,40	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-235 065,75		-255 070,39	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 034 564,36	-1 662 384,16	-12 401,19	57 414,82
Oman pääoman muutokset	832,37	832,37	530,89	530,89
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja po- muutoks	65 303,13		-5 747,58	
Vaihto-omaisuuden muutos	2 398,89		-3 702,85	
Saamisten muutos	110 777,49		-311 934,57	
Korottomien velkojen muutos	287 021,10	465 500,61	219 616,05	-101 768,95
Rahoituksen rahavirta	-1 188 656,54	-1 188 656,54	1 072,35	1 072,35
Rahavarojen muutos		75 422,63		907 824,39
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	3 367 664,89		3 276 879,26	
Rahavarat 1.1.	3 276 879,26	90 785,63	2 379 725,25	897 154,01

2.4.3 Konsernitase

VASTAAVAA	31.12.2022		31.12.2021	
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	0,00		51 127,41	
Muut pitkävaikutteiset meno	0,00		4 720,39	
Ennakkomaksut	0,00	0,00	0,00	55 847,80
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	0,00		1 804 909,76	
Rakennukset	0,00		7 090 651,03	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	0,00		2 578 084,82	
Koneet ja kalusto	0,00		200 400,24	
Muut aineelliset hyödykkeet	0,00		446 222,81	
Ennakkomaks.ja keskener.	0,00	0,00	312 229,38	12 432 498,04
Sijoitukset				
Osakkuusyhteisöosuudet	0,00		224 983,87	
Muut osakkeet ja osuudet	0,00		717 548,83	
Muut lainasaamiset	0,00		2 107,31	
Muut saamiset	0,00	0,00	1 408,28	946 048,29
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		0,00		24 653,62
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Vaihto-omaisuus		0,00		51 721,03
Saamiset				
Pitkäaikaiset saamiset		0,00		133,01
Lyhytaikaiset saamiset		0,00		2 374 163,21
Rahoitusarvopaperit		0,00		168 658,65
Rahat ja pankkisaamiset		0,00		3 108 220,61
VASTAAVAA YHTEENSÄ		**0,00**		**19 161 944,26**

VASTATTAVAAA	31.12.2022	31.12.2021
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	0,00	7 046 366,18
Arvonkorotusrahasto	0,00	13 568,74
Muut omat rahastot	0,00	206 925,15
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	0,00	2 317 523,67
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0,00	793 086,58
VÄHEMMISTÖOSUUDET	0,00	1 961,89
POISTOERO JA VAP.EHT. VAR.		
Poistoero	0,00	0,00
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	0,00	34 467,26
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	0,00	328 102,14
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaik. korollinen vieras pääoma	0,00	2 998 837,86
Pitkäaik. koroton vieras pääoma	0,00	763 720,63
Lyhytaik. korollinen vieras pääoma	0,00	2 272 027,41
Lyhytaik. koroton vieras pääoma	0,00	2 385 356,75
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**0,00**	**19 161 944,26**

3 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

3.1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1.1.1 Arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät *(Liitetieto 1)*

Pysyvien vastaavien arvostus
Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus
Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintamenon määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus
Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

3.2 TILINPÄÄTÖKSEN ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Tilinpäätöslaskelmat on esitetty uusimpien suositusten mukaisesti.

Oleellisia oikaisuja edellisen tilikauden tietoihin ei ole tehty. Edellisen tilikauden tiedot ovat vertailukelpoisia päättyneen tilikauden tietojen kanssa.

(Liitetiedot 2, 3, 4, 5)

3.3 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

3.3.1 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

1. **Konsernitilinpäätöksen laajuus**

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt sekä kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Kaikkia osakkuusyhteisöjä ei ole yhdistetty, koska niiden tilinpäätöksiä ei ole saatu määräajassa.

2. **Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet**

Sisäiset velat ja saamiset ja muut sisäiset liiketapahtumat on vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta eliminoitu.

3. **Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset**

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on vuonna 2015 jaettu uuden ohjeen mukaisesti konsernituloslaskelmassa laskennallisten verojen muutokseen ja tilikauden yli- tai alijäämään sekä konsernitaseessa omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

4. **Keskinäisen omistuksen eliminointi**

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu nimellis- eli pariarvomenetelmällä.

5. **Vähemmistöosuudet**

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

6. **Suunnitelmapoistojen oikaisu**

Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden käyttöomaisuuden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero kirjattu tytäryhteisön oman pääoman eriä Edellisen tilikauden voitto/tappio ja Tilikauden voitto/tappio vastaan.

7. **Osakkuusyhteisöt**

Osakkuusyhteisöjä Asunto Oy Ypäjän Sepänpirttiä ja Asunto Oy Ypäjän Kartanonmäkeä ei ole yhdistelty, koska pyynnöstä huolimatta tilinpäätöstietoja ei ole saatu.

8. **Poikkeavat tilikaudet**

Konserniin yhdisteltyjen yhteisöjen tilikaudet vastaavat kunnan tilikautta.

3.4 TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

3.4.1Toimintatuotot tehtäväalueittain

(Liitetieto 6)

Toimintatuotot	**2022**	**2021**
Yleishallinto	414 255,47	521 173,98
Sivistyslautakunta	104 578,33	179 645,74
Yhdyskuntapalvelut	1 346 558,33	1 296 722,89
Vesilaitos, laskennallisesti eriytetty	413 472,31	401 087,65
Yhteensä	**2 278 864,44**	**2 398 630,26**

3.4.2 **Verotulojen erittely**

(Liitetieto 7)

	2022	**2021**
Kunnan tulovero	8 300 031,70	7 585 134,10
Osuus yhteisöveron tuotosta	433 810,98	459 216,01
Kiinteistövero	623 544,79	511 713,93
Verotulot yhteensä	**9 357 387,47**	**8 556 064,04**

3.4.3 **Valtionosuuksien erittely**

(Liitetieto 8)

	2022	**2021**
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	4 651 275,00	4 622 229,00
Siitä: verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	1 870 488,00	1 750 500,00
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	- 529 170,00	- 602 645,00
Verotulomenetysten korvaus	1 641 353,00	1 413 684,00
Valtionosuudet yhteensä	**5 763 458,00**	**5 433 268,00**

3.4.4 **Palvelujen ostot**

(Liitetieto 9)

	2022	**2021**
Asiakaspalvelujen ostot	8 286 155,64	7 956 931,25
Muiden palvelujen ostot	1 662 467,17	1 513 230,41
Palvelujen ostot yhteensä	**9 948 622,81**	**9 470 161,66**

Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet valtuustoryhmittäin eriteltyinä *(Liitetieto 10)*

Ei selvitettävää.

3.4.5 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista *(Liitetieto 11)*

Kuluvan käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseksi on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Kunnanvaltuusto on hyväksynyt poistosuunnitelman kokouksessaan 8.11.2012, ja se on tullut voimaan vuoden 2013 alusta.

Arvioidut poistoajat ja poistomenetelmät	Poisto vuotta/%	Poistotapa
Aineettomat oikeudet	5 v	tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	3-5 v	tasapoisto
Rakennukset	15-30 v	tasapoisto
Kiinteät rakenteet	10-25 %	menojäännöspoisto
Koneet ja kalusto	3-15 v	tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet		käytön mukainen

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintahinta on alle 10.000 euroa, on kunnassa kirjattu vuosikuluiksi.

3.4.6 Selvitys tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä pakollisten varausten muutoksista *(Liitetieto 12)*

Ei selvitettävää.

3.4.7 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot *(Liitetieto 13)*

	2022	2021
Muut toimintatuotot		
Myyntivoitot	767,95	36 382,85
Muut toimintakulut		
Myyyntitappiot	0,00	0,00

Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät *(Liitetieto 14)*

Ei satunnaisia eriä.

3.4.8 Rahoitustuotot, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä *(Liitetieto 15)*

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2022	**2021**
Osintotuotot saman konsernin yhteisöistä		
Osinkotuotot muista yhteisöistä	2 731,09	1 423,28
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	0,00	0,00
Yhteensä	2 731,09	1 423,28

3.4.9 Erittely poistoeron muutoksista *(Liitetieto 16)*

Erittely poistoeron muutoksista		
	2022	**2021**
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	12 686,98	12 686,98
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuspoistojen erotus (- tai +)		
Poistoeron muutokset yhteensä	**12 686,98**	**12 686,98**

3.5 TASEEN LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Lainan liikkeelle laskemisesta aiheutuneet kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset *(Liitetieto 17)*

Ei selvitettävää.

Arvonkorotusten periaatteet ja arvonmääritysmenetelmät *(Liitetieto 18)*

Ei selvitettävää.

Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

(Liitetieto 19)

3.5.1 Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET	**1005**	**1100 - 11041**	**1110-11111**	**1131-11591**	**1160, 11700**	**11955**	
	Tietokone-ohjelmistot	Maa- ja vesi-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Keskeneräiset muiden rakenn. korjausinvestointi	**Yhteensä**
Poistamaton hankintameno 1.1.	15 264,00	1 704 963,31	4 323 402,04	2 565 914,29	8 785,64	0,00	**8 603 065,28**
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	225 409,85	232 776,84	16 867,22	16 554,84	**491 608,75**
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	13 000,00	34 652,50	0,00	0,00	**47 652,50**
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	362,05	0,00	0,00	0,00	0,00	**362,05**
Siirrot erien välillä	15 000,00	0,00	129 822,02	314 077,28	0,00	0,00	**443 899,30**
Tilikauden poisto	87,96	1 597,68	307 599,51	280 331,44	3 363,64	0,00	**592 980,23**
Arvonalennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**
Poistamaton hankintameno 31.12.	**176,04**	**1 703 003,58**	**4 358 034,40**	**2 169 629,91**	**22 289,22**	**16 554,84**	**8 269 511,95**
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	**176,04**	**1 703 003,58**	**4 358 034,40**	**2 169 629,91**	**22 289,22**	**16 554,84**	**8 269 511,95**

3.5.1 **Sijoitukset**

Pysyvien vastaavien sijoitukset					
	Osakkeet ja osuudet				
	Osakkeet konserni-yhtiöt	Osakkeet omistusyht. Yhteisöt	Kuntayhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	93 147,25	1 562 278,87	189 240,50	624 613,70	2 469 280,32
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	73 860,98	73 860,98
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	**93 147,25**	**1 562 278,87**	**189 240,50**	**698 474,68**	**2 543 141,30**
Arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	**93 147,25**	**1 562 278,87**	**189 240,50**	**698 474,68**	**2 543 141,30**

Pysyvien vastaavien sijoitukset					
	Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				
	Jvk-laina-saamiset	Saamiset konserni-yhteisöt	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,00	92 675,33	0,00	0,00	92 675,33
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	6 727,53	0,00	0,00	6 727,53
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	**0,00**	**85 947,80**	**0,00**	**0,00**	**85 947,80**
Arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	**0,00**	**85 947,80**	**0,00**	**0,00**	**85 947,80**

Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot *(Liitetieto 20–22)*

				Konsernin osuus 1000 €		
	Koti-paikka	Kunnan omistus %	Konsernin omistus %	Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	Tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
Ypäjän Lämpö Oy	Ypäjä	100	100	x	x	x
Asunto Oy Tolminrivi	Ypäjä	100	100	x	x	x
Asunto Oy Kurjenlento	Ypäjä	100	100	x	x	x
Kiint. Oy Ypäjän						
Opiskelija-asunnot	Ypäjä	53,34	53,34	x	x	x
Kuntayhtymät						
L-Hämeen amm. koul.ky	Forssa	4,41	4,41	x	x	x
Forssan seudun hyvin-						
vointi ky	Forssa	4,08	4,08	x	x	x
Kanta-Hämeen						
sairaanhoitopiirin ky	H-linna	0,46	0,46	x	x	x
Hämeen liitto	H-linna	1,41	1,41	x	x	x
Eteva ky	Mäntsälä	0,09	0,09	x	x	x
Yhteis- ja omistusyhteysyhteisöt						
As Oy Ypäjän Sepänpirtti	Ypäjä	24	24			
As Oy Ypäjän Kartanonmäki	Ypäjä	20	20			
Ypäjän Hevossairaala Oy	Ypäjä	28	28			

Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä sekä osakkuus- ja muilta omistusyhteysyhteisöiltä *(Liitetieto 23)*

3.5.2 Saamisten erittely

	2022	2021
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Myyntisaamiset	0,00	0,00
Lainasaamiset	3 363,78	22 284,91
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä		
Myyntisaamiset	32 375,37	44 674,79
Lainasaamiset	0,00	0,00
Siirtosaamiset	518 412,00	680 603,90
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä	0,00	0,00

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät *(liitetieto 24)*

	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Tulojäämät		
Kelan korvaus työterveyshuollosta	24 469,00	22 892,92
ELY-keskus työllistämistuet ja kuntouttava työtoiminta	14 117,48	12 882,97
FSHKY kuntamaksujen tasaus	518 412,00	657 510,90
Tapaturmavakuutus lakisääteinen	290,24	1 138,16
Uudely Lähivirkitys- ja viheralueiden kunnostus	0,00	10 000,00
Uudely joukkoliikenteen vos	0,00	5 310,00
ELY-keskus Ypäjän trampoliinipuisto	0,00	20 152,72
Loimaan Vesi -Liikelaitos prosenttiosuuden tarkistus	40 519,33	44 263,28
K-H sairaanhoitopiiri kuntamaksupalautus	0,00	23 093,00
K-H pelastuslaitos maksuosuuspalautus	0,00	6 420,53
Eläkemenoperusteinen maksu	214,78	623,47
If Vahinkovakuutus maksupalautukset	0,00	572,19
Kuntarahoitus siirtyvät korot, miinuskorkoa	0,00	1 615,75
Työllisyysrahasto koulutuskorvaus	279,12	394,81
ESAVI Ulkokuntosalin loppuerä	2 160,00	0,00
ELY-keskus avustus Pumptrack-rata	23 852,50	0,00
K-H Pelatuslaitos poistoeron ja invest.varauksen pal.	64 080,84	0,00
Forssan kaupungin tasauslasku, rakennusvalvonta	1 463,00	0,00
Muut siirtosaamiset	110,80	174,20
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	**689 969,09**	**807 044,90**

Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä *(Liitetieto 25)*

3.5.3 **Oma pääoma**

	2022	2021
Peruspääoma 1.1	7 046 366,18	7 046 366,18
Muutos		
Peruspääoma 31.12	7 046 366,18	7 046 366,18
Edellisten vuosien ylijäämä 1.1	2 699 126,50	1 945 560,38
Ed.tilikauden yli-/alijäämä, pakollinen varaus	-101 646,65	-101 646,65
Edellisten vuosien ylijäämä 31.12	2 597 479,85	1 843 913,73
Tilikauden yli- /alijäämä	1 215 897,71	753 566,12
Oma pääoma yhteensä	**10 859 743,74**	**9 643 846,03**

Erittely poistoerosta *(Liitetieto 26)*

Ei selvitettävää.

3.5.5 **Pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvat lainat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua** *(Liitetieto 27)*

	2022	2021
Lainat rahoitus ja vakuutuslaitoksilta	700 216,00	708 954,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Yhteensä	**700 216,00**	**708 954,00**

Erittely liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjalainoista *(Liitetieto 28)*

Ei selvitettävää.

3.5.6 **Pakollisten varausten erittely** *(Liitetieto 29)*

Ei selvitettävää.

Pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille ja osakkuus- sekä muille omistusyhteysyhteisöille *(Liitetieto 30)*

3.5.7 Lyhytaikainen vieras pääoma

Lyhytaikainen vieras pääoma	**2022**	**2021**
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	27 177,76	28 590,12
Siirtovelat	-	-
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä		
Ostovelat	38 382,00	69 737,00
Siirtovelat	**-**	-
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteysyhteisöille	-	-
Yhteensä	**65 559,76**	**98 327,12**

Sekkitililimiitti *(liitetieto 31)*

Sekkitililimiitti	2022	2021
Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.		
- siitä käyttämättä oleva määrä	250 000,00	250 000,00

Erittely muiden velkojen jakautumisesta liittymismaksuihin ja muihin velkoihin *(Liitetieto 32)*

Ei selvitettävää.

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät *(Liitetieto 33)*

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	**2022**	**2021**
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Tuloennakot	0,00	0,00
Menojäämät		
Jokiläänin kansalaisopisto loppuerä	24 352,98	15 220,86
OKM 693/520/2022 Vaka 3-portainen eritysiavustus	45 500,00	-
Opetus- ja kultt.min. korona-avustus varhaiskasvatus	5 600,00	6 200,00
Opetus- ja kultt.min. korona-avustus perusopetus	20 400,00	21 400,00
Opetus- ja kultt.min. korona-avustus esiopetus	2 200,00	2 200,00
Opetus- ja kultt.min. kaksivuotisen esiop. kokeilu	800,00	800,00
E-S AVI Ypäjällä yhdessä harrastaen	14 000,00	15 000,00
E-S AVI Etsivä nuorisotyö	10 000,00	9 000,00
E-S AVI Lasten ja nuorten paikall.harrastustoiminta	-	1 500,00
Humppilan kunta erityisopettajan palkkakustannus	-	20 746,02
Sweco Infra & Rail Oy lasku 237411132	-	1 702,35
Korkojaksotukset	782,80	1 357,10
Ypäjän OP palvelumaksut	700,79	708,94
Danske Bank saldotodistus	60,00	55,00
Opetushall. 140/5297/2021 koulun kerhotoiminta	5 000,00	-
ESAVI/43970/2021 Nuorisopalv. Päiväleirit ja kerhot	4 000,00	-
ESAVI/38421/2022 Koulunuorisotyön parantaminen	20 000,00	-
OKM 1489/520/2022 2-vuotisen esiopetuksen kokeilu	650,00	-
SPR katastrofirahaton taksvärkkirahat	520,00	-
Muut menojäämät	-	-
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	**154 566,57**	**95 890,27**

3.6 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Laskennalliset verovelat

	2022	**2021**
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	58 351,85	52 037,00
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	10 558,66	6 314,05

3.7 VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Velat, joista kunta on pantannut, kiinnittänyt tai muulla tavalla antanut vakuudeksi omaisuuttaan eriteltynä vakuuslajeittain *(Liitetieto 34)*

Ei selvitettävää.

Erittely annetuista vakuuksista *(Liitetieto 35)*

Vakuussitoumukset	**31.12.2022**
Vakuussitoumukset	2 000,00

Erittely samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetuista vakuuksista *(Liitetieto 36)*

Ei selvitettävää

Leasingvuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevat määrät (Liitetieto 38)

Vuokravastuut	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Vuokravastuut				
Vuokravastuut yhteensä, voimassa 31.12.2023 asti				
seuraavalla tilikaudella maksettava osuus				
sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet				
Leasingvastuut yhteensä			59 175,87	122 501,86
seuraavalla tilikaudella maksettava osuus			38 868,39	54 549,36
siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut			0,00	0,00
Yhteensä			59 175,87	122 501,86

Leasingvuokrasopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuita.

Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta ja muut kunnan antamat vastuusitoumukset *(Liitetieto 39–40)*

	Konserni	Kunta
	2022	2022
Takaukset samaan konserniin		
kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	0,00	640 000,00
Jäljellä oleva pääoma	0,00	409 342,00
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	0,00	50 000,00
Jäljellä oleva pääoma	0,00	30 000,00

Kuntien takauskeskuksen vastuut	**31.12.2022**	**31.12.2021**
Ypäjän osuus kuntien takauskeskuksen takausvastuista, €	17 276 151	16 360 488
Ypäjän osuus takauskeskuksen rahastosta, €	9 991	10 717

Muut kuntaa koskevat taloudelliset vastuut *(Liitetieto 41)*

Ei selvitettävää.

3.8 HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA JA INTRESSITAHOTAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

3.8.1 Henkilöstön lukumäärä 31.12. *(Liitetieto 42)*

	2022	2021
Hallintotoimi	23	25
Sivistystoimi	56	62
Tekninen toimi	9	9
Yhteensä	**88**	***96***

3.8.2 Henkilöstökulut

Tilikauden palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut *(Liitetieto 43)*

Henkilöstökulut	**2022**	**2021**
Palkat ja palkkiot	3 178 880,55	3 086 483,16
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	794 011,68	781 007,09
Muut henkilösivukulut	116 320,17	135 003,24
Henkilöstökorvaukset ja muut korjauserät	44 542,84	41 418,45
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	4 133 755,24	4 043 911,94
Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen		
Henkilöstökulut yhteensä	**4 133 755,24**	**4 043 911,94**

3.8.3 Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut *(Liitetieto 44)*

Luottamushenkilömaksut	2022	2021
KESK, KeskustanYpäjän kunnallisjärjestö	2 878,00	1 350,00
KOK, Kansallinen Kokoomus	1 711,75	1 479,01
SDP, Ypäjän kk:n työväenyhdistys	242,50	183,75
VAS, Palikkalan työväenyhdistys	65,00	33,00
VIHR, Lounais-Hämeen vihreät	157,50	207,75
PS, Lounais-Hämeen perussuomalaiset	186,00	50,50
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	**5 240,75**	**3 304,01**

3.8.4 Lakisääteistä tilintarkastusta suorittavalle tilintarkastusyhteisölle maksetut palkkiot *(Liitetieto 45)*

Tilintarkastajien palkkiot	2022	2021
BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	7 321,21	6 359,40
Palkkiot yhteensä	**7 321,21**	**6 359,40**

3.9 VESIHUOLTOLAITOS

TOIMINTAKERTOMUS 2022

Hallinto ja henkilöstö

Ypäjä kunnan vesihuoltolaitos toimii osana teknistä osastoa, teknisen lautakunnan alaisuudessa. Laitoksen palveluksessa on tekninen johtaja (osa), vesihuoltolaitoksen hoitaja ja toimistosihteeri (osa). Laitoksen hoitaja tekee myös Fshky:n ruokakuljetuksia.

Laitoksen toiminnasta vastaa tekninen johtaja.

Ypäjän kunnan vesilaitoksen toiminta käynnistyi v. 1969 jolloin valmistui Kirkonkylän vedenottamo Ypäjän Levän kylään.

Toimipisteet, laitokset ja toiminta

Ypäjän kunnan vesihuoltolaitos jakaa talousvettä n. 2 300 henkilölle. Laitos toimittaa vettä muun muassa kouluille, Hevosopisto Oy:lle, vanhusten palvelukeskukselle, päiväkodille, terveysasemalle, teollisuuslaitoksille, kotitalouksille ja maataloudelle. Yhteensä vesihuoltolaitoksella on asiakkaita 1138 kpl.

Kunnan vesihuoltolaitoksen toimittaman talousveden jakelualue muodostuu lähes koko kunnan alueesta lukuun ottamatta harvaan asuttuja metsäalueita Mannisissa, Ypäjänkylän Vahteristossa, ja Kartanonkylän pohjoisosissa.

Vesilaitosten jakama vesi on pohjavettä. Vesihuoltolaitoksen käytössä on kolme vedenottamoa:
Kirkonkylän vedenottamo, **Isoniityn vedenottamo ja Kuusjoen vedenottamo.**

Vesijohtoverkostossa on kolme paineenkorotusasemaa.

Vedenjakeluverkostoa on rakennettu 1960- luvulta asti. Verkostomateriaalina on muoviputki. Vesihuoltolaitoksen **vesijohtoverkostoa on yhteensä noin 202,9 km (31.12.2022)**. Uutta vesijohtoverkostoa rakennettiin; Vt 10 varrelle 1042 m.

Vuoden 2022 aikana vettä pumpattiin verkostoon yhteensä 164 702 m3 (451 m3/d), lisäksi Loimaalta ostettiin vettä 17 011 m3 ja Jokioisten kunnalta ostettiin vettä 5 758 m3, **yhteensä veden kulutus oli 187 471 m3** (191 420 m3 v- 21). **Laskutetun veden määrä oli vuonna 2022 yhteensä 163 020 m3** (155 551 m3.v-21) Laskuttamattoman veden osuus oli noin 13 %. Runkovesijohdoissa oli vuotoja 8 kpl. Vesijohtoverkostoa puhdistettiin rauta- ja mangaanisakasta juoksuttamalla vettä vesiposteista.

Viemärilaitos on osa kunnan vesihuoltolaitosta, viemärilaitoksen toiminta käynnistyi 1970-luvulla, kun jätevedenpuhdistamo otettiin käyttöön 1974. Puhdistamon toiminta päättyi tammikuussa 2018 jonka jälkeen kaikki Ypäjän kunnan vesihuoltolaitoksen jätevesiverkoston jätevedet on johdettu Loimaan Vesi- liikelaitoksen jätevedenpuhdistamolle. Jätevesiverkostoa on yhteensä noin **65,5 km (31.12.2022),** verkostomateriaalina on pääosin muoviputki, jätevesipumppaamoita on yhteensä 15 kpl. Uutta viemäriverkostoa ei rakennettu vuoden 2022 aikana.

Hulevesiverkoston pituus on yhteensä noin 5,5, km, hulevesiverkoston rakentamiskustannukset on kirjattu katurakentamisen kustannuksiin. Uutta hulevesiverkostoa ei rakennettu 2022 aikana.

Viemäriverkostoon liittyneiden asukkaiden määrä on n. 1240 (v. 202). Vuonna 2022 jatkettiin viemäriverkoston kunto- ja vuotovesitukimuksija ja korjattiin havaittuja vaurioita. Viemäriverkostoa korjataan jatkossakin, tavoitteena on vuotovesien määrän vähentäminen.

Jätevesiä johdettiin Loimaan Veden puhdistamolle yhteensä 91 725 **m3,** (108 137 m3 v. -21) asiakkailta l**askutetun jäteveden määrä oli yhteensä 61 899 m3** (62 278 m3 v.-21). Vuotovesiä verkostoon joutui yhteensä noin 33 %. Vuotovesien määrä on suurimmillaan lumensulamisen, sateiden ja Loimijoen vedenpinnan nousun yhteydessä.

Toiminta-alue

Ypäjän kunnan vesihuoltolaitoksen veden ja jäteveden toiminta-alueet on vahvistettu 16.6.2011(kv 12 §).

Vesilaitoksen toiminta-alueet kattavat pääosan kunnan alueesta. Vesijohtoverkosto ulottuu vahvistettujen toiminta-alueiden ulkopuolelle.

Viemärilaitoksen toiminta-alueeseen kuuluvat keskustaajaman alue ja viemäriverkoston runkolinjat. Tavoitteellisia toiminta-alueita on mm. Ypäjänkylässä.

Hulevesiverkostoille ei ole määritetty toiminta-alueita. Hulevesiverkoston kunnossapito ja rakentamiskustannukset kohdistetaan katualueiden kustannuspaikalle.

Yhteistoiminta

Ypäjän kunnalla ja Jokioisilla on vesijohtoyhteys Varsanojantien varrella d 75 mm sekä 10-tien varrella d 160 mm, 10-tien varrelle on rakennettu myös d 90 mm paineviemäri myöhempää käyttöä varten. Lisäksi Jokioisten vesijohtoverkostoon on liitetty muutama kiinteistö Ypäjän Raiskion kulmalta.

Loimaalle on rakennettu d 160 siirtoviemäriyhteys Ypäjän puhdistamon ja Loimaan puhdistamon välille. Samassa yhteydessä rakennettiin myös d 160 mm varavesiyhteys Loimaan ja Ypäjän verkostojen välille. Loimaan Kauhanojalta Ypäjänkylään on rakennettu d 90 mm siirtoviemäriyhteys. Hankeen yhteydessä rakennettiin myös 110 mm varavesiyhteys Kauhanojalta Ypäjänkylän verkostoon.

Isoniityn alueella Ypäjän kunta johtaa vettä muutamalle kiinteistölle Someron kaupungin puolelle.

Ypäjän vesihuoltolaitos osti vuoden 2019 loppuun asti käyttö- ja kulutusmaksujen laskutus ja reskontrapalvelut Loimijoen kuntapalveluita ja Forssan vesihuoltoliikelaitokselta. Vuoden 2020 alusta alkaen käyttö- ja kulutusmaksujen laskutus ja reskontra on hoidettu Ypäjän kunnan omana toimintana.

Taksat

Vesihuoltolaitoksen taksa on päätetty korottaa **1.1.2020** alkaen, veden ja jäteveden kulutushinnat, (sis. alv) ovat:

vesi	**1,73 €/m3**
jätevesi	**2,97 €/m3**
perusmaksu	**86,80 €/v**

Ypäjä 17.3.2023 Jouko Käkönen

tekninen johtaja

TULOSLASKELMA

(sisäiset ja ulkoiset)

	2022	2021
Toimintatuotot		
Vesimaksut ulkoiset	**410 463,31**	395 545,84
Vesimaksut sisäiset	**43 241,27**	45 961,81
Liikevaihto	**453 704,58**	441 507,65
Liiketoiminnan muut tuotot	**3 009,00**	5 541,81
	456 713,58	447 049,46
Toimintakulut		
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	**-140 298,80**	-145 248,94
Palvelujen ostot	**-63 564,90**	-54 249,65
Materiaalit ja palvelut yhteensä	**-203 863,70**	-199 498,59
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	**-29 682,81**	-29 577,63
Henkilöstösivukulut		
Eläkekulut	**-6 838,26**	-6 864,24
Muut henkilösivukulut	**-1 066,94**	-922,19
Henkilöstökulut yhteensä	**-37 588,01**	-37 364,06
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	**-174 289,03**	-189 891,87
Liiketoiminnan muut kulut	**-1 628,02**	-2 229,48
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**39 344,82**	18 065,46
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	**1 972,07**	1 643,85
Korkokulut	**-8,57**	0,00
Peruspääoman korko	**-8 410,06**	-8 410,06
Muut rahoituskulut	**0,00**	-7,28
Rahoitustuotot - ja kulut yhteensä	**-6 446,56**	-6 773,49
Ylijäämä/- alijäämä ennen satunnaisia eriä	**32 898,26**	11 291,97
Ylijäämä / -alijäämä ennen varauksia	**32 898,26**	11 291,97
Varausten ja rahastojen muutos		
Poistoeron muutos	**0,00**	0,00
Tilikauden yli-/alijäämä	**32 898,26**	11 291,97

TASE

VASTAAVAA	31.12.2022	31.12.2021
PYSYVÄT VASTAAVAT	**1 580 152,27**	**1 723 832,40**
AINEELLISET HYÖDYKKEET	**1 580 152,27**	1 723 832,40
Maa- ja vesialueet	**420,47**	420,47
Kiinteät rakenteet ja laitteet	**1 555 505,11**	1 695 648,72
Koneet ja laitteet	**24 226,69**	27 763,21
VAIHTUVAT VASTAAVAT	**32 110,45**	**25 808,64**
SAAMISET	**32 110,45**	**25 808,64**
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	**32 110,45**	25 808,64
Yhdystili/Saamiset kunnalta	**0,00**	0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**1 612 262,72**	**1 749 641,04**

VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	**564 942,43**	**532 044,17**
Peruspääoma	**841 006,34**	841 006,34
Edellisen tilikauden ylijäämä	**-308 962,17**	-320 254,14
Tilikauden yli-/alijäämä	**32 898,26**	11 291,97
VIERAS PÄÄOMA	**513 410,77**	**499 156,44**
Pitkäaikainen		
Muut velat, liittymismaksut	**477 557,60**	459 321,80
Lyhytaikainen	**35 853,17**	**39 834,64**
Ostovelat	**29 824,47**	33 613,21
Muut velat	**0,00**	0,00
Siirtovelat	**0,00**	0,00
Yhdystili	**533 909,52**	718 440,43
Lomapalkkajaksotus	**6 028,70**	6 221,43
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**1 612 262,72**	**1 749 641,04**

RAHOITUSLASKELMA

Toiminnan rahavirta	**1.1. - 31.12.2022**		1.1. - 31.12.2021	
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**39 344,82**		18 065,46	
Poistot ja arvonalentumiset	**174 289,03**		189 891,87	
Rahoitustuotot ja -kulut	**-6 446,56**		-6 773,49	
Satunnaiset erät	**0,00**		0,00	
Tuloverot	**0,00**		0,00	
Tulorahoituksen korjauserät	**0,00**	**207 187,29**	0,00	201 183,84
Investointien rahavirta				
Investointimenot	**-30 608,90**		-37 774,18	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	**0,00**		0,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	**0,00**	**-30 608,90**	0,00	-37 774,18
Toiminnan ja investointien rahavirta		**176 578,39**		163 409,66
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset kunnalle/kuntayhtymälle	**0,00**		0,00	
Antolainasaamisten lisäykset muilta	**0,00**		0,00	
Antolainasaamisten vähennykset kunnal-ta/kuntayhtymältä	**0,00**		0,00	
Antolainasaamisten vähennykset muilta	**0,00**	**0,00**	0,00	0,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta/kuntayhtymältä	**0,00**		0,00	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	**0,00**		0,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnal-le/kuntayhtymälle	**0,00**		0,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	**0,00**		0,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	**0,00**		0,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta	**0,00**	**0,00**	0,00	0,00
Oman pääoman muutokset		**0,00**		0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	**0,00**		0,00	
Vaihto-omaisuuden muutos	**0,00**		0,00	
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	**0,00**		0,00	
Saamisten muutos muilta	**-6 301,81**		58 596,28	
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	**0,00**		0,00	
Korottomien velkojen muutos muilta	**14 254,33**	**7 952,52**	45 594,10	104 190,38
Rahoituksen rahavirta		**7 952,52**		104 190,38
Rahavarojen muutos		**184 530,91**		267 600,04
Yhdystilin saldo 31.12.	**533 909,52**			
Yhdystilin saldo 1.1.	**-718 440,43**			
Yhdystilin muutos	**-184 530,91**			

Vesihuoltolaitoksen liitetiedot

Toimintatuotot	**2022**	2021
Vesimaksut	305 598,48	292 423,01
Jätevesimaksut	148 106,10	149 084,64
Muut tuotot	20,00	403,81
Muut myyntituotot	2 989,00	5 138,00
Toimintatuotot yhteensä	*456 713,58*	*447 049,46*

Poistosuunnitelma

Poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa.
Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat sekä menetelmät ovat:

Atk-ohjelmistot	3 vuotta	Tasapoisto
Verkostot	10 %	Menojäännöspoisto
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	15 % - 25 %	Menojäännöspoisto

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, on kunnassa kirjattu vuosikuluiksi.

Aineelliset hyödykkeet	**2022**	2021
Poistamaton hankintameno 1.1.	1 723 832,40	1 875 950,09
Lisäykset tilikaudella	30 608,90	37 774,18
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00
Tilikauden poisto	-174 289,03	-189 891,87
Poistamaton hankintameno 31.12.	*1 580 152,27*	*1 723 832,40*

Vesihuoltolaitoksen liittymismaksut	**2022**	2021
Vesijohtoliittymät	294 041,00	283 489,40
Viemäriliittymät	178 819,50	171 135,30
Hulevesi	4 697,10	4 697,10
Liittymismaksut yhteensä	*477 557,60*	*459 321,80*

Siirtovelat	**2022**	2021
Yhdystili	533 909,52	718 440,43
Lomapalkkajaksotus	6 028,70	6 221,43
Siirtovelat yhteensä	*539 938,22*	*724 661,86*

Oma pääoma	**2022**	2021
Peruspääoma 1.1.	841 006,34	841 006,34
Edellisten tilikausien yli- / alijäämä	-308 962.17	-320 254,14
Tilikauden yli- / alijäämä	32 898,26	11 291,97
Oma pääoma yhteensä 31.12	564 942,43	532 044,17

4 LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

4.1 KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT

Pääkirja
Päiväkirja
Ostoreskontra
Myyntireskontra
Palkkakirjanpito
Tasekirja

4.2 KÄYTÖSSÄ OLEVAT TOSITELAJIT

006	Jaksotukset
009	Käyttöomaisuus
011	Kassatositteet
020	Myyntireskontran suoritukset
040	Ostoreskontra, suoritukset
301	Palkat
410	Ostolaskut, sähköiset
600	Laskutukset

4.3 SELVITYS KIRJANPIDON SÄILYTYKSESTÄ

Pääkirja	atk-tulosteena
Päiväkirja	atk-tulosteena
Ostoreskontra	atk-tulosteena
Myyntireskontra	atk-tulosteena
Palkkakirjanpito	atk-tulosteena
Tasekirja	sidottuna kirjana

5 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Ypäjällä 28. päivänä maaliskuuta 2023

Matti Alanko, kunnanhallituksen puheenjohtaja	Markku Saastamoinen
Eija Salmi	Elina Hirvonen
Piia Heikkilä	Eeva Lehtonen
Markku Leppälahti	Tatu Ujula, kunnanjohtaja

6 TILINTARKASTUSMERKINTÄ

Edellä oleva tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpitotavan mukaisesti. Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Ypäjällä päivänä kuuta 2023

BDO Audiator Oy
JHTT-yhteisö

Sinikka Niitynperä
Tilintarkastaja, JHT, HT